

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja co-
letno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček, račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENEĆ

Materinski dan

Na Materinski dan, ki ga katoličani proslavljamo na jutrajšnji praznik Marijinega Oznanjenja, se bo eden in drugi med nami pomudil nekoliko več v duhu pri podobi matere. Svoje matere seveda, kakor se mu je vtisnila v dušo: mila in z nežnim, dobrim smehljajem na ustih, v katerem otrok nikdar ne doume, ali je odsvit notranje sreče ali tajno preliti solz.

Vsekakor bi bilo v splošno korist, ako bi Materinski dnevi vsaj nekoliko dosegli svoj namen. In prvi njih namen je pripomoči materinskemu imenu in materinski časti v družini, pa tudi v javnem življenju do večje časti in spoštovanja. Božja zapoved: Spoštuj očeta in mater — naj bi prišla zopet do svoje prave volje. Moderni otroci so včasih tako tuji svoji materi in svoji materi. Razmere so takšne, da jih življenje že zgodaj tira od domačega ognjišča — za kruhom. Oni služijo, toda mati, ki je ostala doma, se jim zdi, da nič ne zasluži. V svoji mladostni vihravosti in zanesenjaštvu otroci često prezre skrito bistvo pravega materinstva, ki je obrnjeno na znotraj in ki neče, da bi se mnogo o njem govorilo. Mati se kvečjemu nasmehe, ko vidi, da država, ki hoče imeti vse lepo registrirano in točno označeno, med tisoči poklicev ne najde nobenega, ki bi odgovarjal njenemu delu, in jo zato končno uvrsti pod rubriko: brez poklica! Za njeno službo žene, matere in gospodinje res ni mogoče najti nobene uradne šablone! Toda poleg tega mora v današnjih časih često še izven doma skrbeti za vzdrževanje svoje družine. Koliko tihega in skritega junaštva marsikatero pogumne žene se skriva za mnogimi skromnimi stanovanjskimi vrati, vedo le tisti, ki ne stanejo le v vilah, ampak ki na karitativnih potih obiskujejo najvišja podstresja in najnižja kletna stanovanja, kjer jih kljub popolni revščini, ki vlada v prostoru, ne redko preseneča izredna snažnost in čistoča. To je ponos in zasluga mater, ki se do zadnjega in z vsemi sredstvi upirajo, da razkrajajočemu uboštvo otmo vsaj svoje človeško dostojanstvo. Toda ni to pot le neštetih delavskih žen in mater. Tudi premnoge meščanke, žene profesorjev, trgovcev, obrtnikov morajo dandanes opravljati vsa gospodinjstva dela, da ostane še kak dinar za lepo knjigo, obisk gledališča, dostojno obleko in za večne in nikdar izpolnjene potrebe otrok. Kaj gre za družino delavca, kmeta, nastavljenca, uradnika, učitelja, trgovca, obrtnika ali kogarkoli: vedno je mati tista, ki o tem odloča, ali bo pomanjkanje, ki vdira v stanovanje, družini vir blagoslova in še večjega podviga ali pa vzrok propada in popolnega razsula. Ali bo na trdih tleh odpovedi pognal in dozorle močan in trden rod ali pa bo revščina zanesla razdvojenost in obup v srca domačih, jim strla voljo in duha. Tem materam, ki s toliko nesebično odpovedjo drže v svojih rokah usodo naših družin in celega našega naroda, naj veljajo slavospevi današnjega Materinskega dne. Toda bolj kot vsega čestitja in javne hvale bodo vesele hvaležnega priznanja in ljubezni otrok, ki so jih samo v odpovedi in pomankanju vzgojile.

Po volji božji so matere pravi vir vsega življenja, ki se iz njihovega naročja skrivnostno obnavlja iz roda do roda. Kaj bi pomenjala za zgodovino vsa stvariteljna sila moč, ako ne bi stale ob njih matere kot svetilnice naroda in tihe čuvarice onega življenjskega toka, ki čistemu vrelcu enak žubori iz skrivnostnih globlin pravadnine, da nam vedno znova presnavlja in osvetojuje življenje. Matere so nas oblikovale telesno in duševno. Zato naj moderna žena ne pozabi, da je najgloblja njena skrivnost, to je skrivnost materinstva, zaavrovana tudi s samim božjim pečatom, ki slove: Ne ubijaj! Matere, ki ne spoštujejo tega božjega in naravnega zakona in ki same sebe izključujejo od sreče materinstva, niso vredne, da bi se jih spominjali na Materinski dan. Dobro vemo, da se v zvezi s tem vprašanjem vedno znova opozarja na gospodarsko stisko našega časa. Gospodarska beda je gotovo velika. Toda resnica je, da je skrunjenje materinskega dostojanstva mnogo bolj razširjeno v tistih plasteh naroda, ki niso v tako zelo težki gospodarski stiski. To je dokaz, da se ni samo v sled pomankanja, ampak mnogo bolj radi pokvarjene nravi rodil tudi v našem narodu strah pred otrokom. Saj tudi prednikom ni bilo nikdar gospodarsko z rožicami postlano. Pa so kljub temu imeli pogum, vzeti zase in za številne družine breme na sebe. Kje bi že bil naš mali narod, da ni njegovih mater oživljalo to naravno poštenje, čeprav združeno z največjimi žrtvami in odpovedjo! Naš čas pa je z vsem svojim mišljenjem in čustvovanjem tako globoko zakopan v materialistično in izključno gospodarsko pojmovanje življenja, da za pravne in božje zapovedi kot zdravnilo sredstvo nima nobenega smisla več. Prav in potrebno je, da doberdelnost, posebno pa javna oblast z vsemi razpoložljivimi sredstvi prisilijo na pomoč družinam s številnimi otroki, toda vse bo zaman, ako slovenske matere ne bodo več stale na skalnato trdnem temelju pravne in božje postave, ki kliče: Ne ubijaj! Ze vse večji in močnejši narodi so bili izbrisani z obličja zemlje, ker jim ta božja zapoved ni bila sveta.

Materinski dan, ki naj otroke opozori na pomen in blagoslov IV. božje postave, matere pa na svetost še nerojenega življenja, naj končno v slehernem moškem srcu pospešuje gojitev pravega viteštva. Navajal naj bi nas k spoštovanju do slehernih žene in do slehernega dekleta. Tudi do tistih, ki same nočejo biti spoklante. Tudi do tistih, ki so s svojim vedenjem in nastopanjem same vrgle proč svojo žensko čast. Najučinkovitejše nagibe za spoštovanje ženske osebnosti dobi katoličan v čestitvanju Matere božje. Socialen blagoslov tega čestitvanja se pokaže zlasti pri mladini, ki se v tej idealni šoli nauči pravega viteškega odnosa do ženskega spola in je obenem obva-

Svetovni izdatki za oboroževanje

500 milijard letno - za souvažstvo

Leta 1934 je svet izdal trikrat več za orožje kot tik pred svetovno vojno

Berlin, 23. marca. Nemški listi objavljajo danes nekaj statističnih podatkov, ki jih je izdal nemški osrednji zavod za statistiko (Institut für Konjunkturforschung) o strahotnem naraščanju oboroževanja.

Svetovna trgovina pada — Trgovina z orožjem raste

Nemški statistični zavod ugotavlja v začetku svojega poročila, da je splošna svetovna trgovina vsled gospodarske stiske zelo padla in je še vedno v padanju, medtem ko je trgovina z orožjem in z municijo ravno nasprotno zelo narasla. Obseg svetovne trgovine, kamor spada tudi trgovina z orožjem, je od 1933 do 1934 padel za nadaljnjih 3%, medtem ko je trgovina z orožjem sama v istem letu poskočila za 12%. Človek si lahko predstavlja, kako strašna mora biti tekma v oboroževanju, da niti najhujša gospodarska stiska, ki je skoraj uničila vsa druga izmenjava življenjskih potrebščin, ni mogla prisiliti držav, da bi bile znižale svojega pohlepa po orožju, marveč, da so ga nasprotno le še za 12% v enem samem letu zvišale!

Nemški zavod — ki seveda trdovratno molči o nemškem oboroževanju in nemški bojni industriji — je ugotovil, da si države, ki orožje proizvajajo in z njim tržijo, delo delijo. Italija, Belgija, Švedska in Čehoslovaška izvažajo večinoma »klasično orožje« in municijo, med tem ko so se Anglija, Francija in Amerika specializirale v izvažanju modernih bojnih sredstev, predvsem letal in kemičnih snovi. Leta 1932 so v celotni bojni izvozni trgovini letala znašala samo eno petino celokupne vrednosti, lani pa že kar eno tretjino.

Zasluzki vojne industrije

Značilno je nadalje opazovati, kako je izvoz bojnega orožja iz posameznih proizvodnih dežel zadnja leta naraščal. Izvoz orožja in municije je na Čehoslovaškem od leta 1933 na 1934 poskočil na trikratni količnik, na Japonskem je narasel izvoz za dve tretjini, v Ameriki za eno četrtno in to v enem letu. Levji del glede izvoza orožja nosi torej Čehoslovaška! V primeru s celokupnim svetovnim izvozom je izvoz orožja in municije naraščal 20 krat hitreje, kot pa izvoz drugih pridelkov in izdelkov.

Avlarkija v oboroževanju

Toda številke o trgovini z orožjem, o njegovem izvozu iz ene in uvozu v drugo državo, še nikakor ne dajejo jasne slike o stanju sodobnega oboroževanja, ker si vsaka posamezna država prizadeva, da bi v svojih lastnih mejah ustvarila bojno industrijo, da bi je ne bilo treba uvažati od drugod. Številke o proizvodnji domačih bojnih industrij pa niso dosegljive. Zanimiv je primer Rusije, ki je še leta 1928 dobavljala iz inozemstva 58% svojih bojnih potrebščin, leta 1931 samo še 31%, lani pa ničesar več! Danes Rusija krije svoje bojne potrebščine izključno iz svoje domače ruske industrije. Isto se dogaja drugod, v Romuniji, v Turčiji, v Braziliji, v Južni Afriki, v Avstraliji, ki so si same zgradile bojno industrijo, ki krije v veliki meri domače potrebe. Mednarodna trgovina z orožjem, ki je bila še pred par leti resnično zrcalo svetovnega oboroževanja, danes nikakor ne daje resnične slike oboroževanja.

Trikrat več kot l. 1913

Če hočemo torej dobiti približno pravo podobo oboroževalne tekme na svetu, je treba vzeti v obzir tudi številke državnih proračunov in v njih izdatke za obrambne svrhe. Toda tudi tukaj so podatki nepopolni. Treba je razločevati med priznanimi izdatki in med prikritimi. Katera država pa v proračunu prizna vse svoje dejanske izdatke za vojno? Koliko jih je

poskritih po proračunih drugih ministrstev, pod poglavjem javnih del, pomoč industriji, prometni izdatki in slično. Proračunsko priznani izdatki za vojno predstavljajo torej le najnižji količnik izdatkov za oboroževanje. In kljub temu najdemo, da so bojni izdatki za leto 1934 v primeru z 1913, ki je bilo leto mrzličnega oboroževanja tik pred svetovno vojno, narasli kar za dve tretjini. Če primerjamo lanske izdatke z izdatki leta 1929, najdemo zopet, da je svetovni priznani proračun za vojno narasel za eno celo tretjino! Ako bomo napredovali letos v istem razmerju kot prva dva meseca, je verjetno, da bodo znašali svetovni izdatki za orožje že dvakratni znesek l. 1913 in dve tretjini več kot pa l. 1929. Ako pa vzamemo vpoštev še dejstvo, da se je orožje v primeru s predvojnimi cenami zelo pocenilo, najdemo po računih nemškega statističnega urada strahotno ugotovitev, da je svet, računajoč samo priznane izdatke v proračunih, lani izdal trikrat več denarja za oboroževanje kot pa l. 1913.

500 milijard v enem letu

Lani je svet — po priznanih vojnih proračunih — izdal nad 500 milijard Din za orožje. Če bi mogli ugotoviti vsaj približno še nepriznane izdatke, bi brez dvoma prišli na številko 700 milijard Din, ki so v enem samem letu po vsem svetu šli v oboroževalno žrelo. To je več, kot proizvajata v enem letu angleška in nemška industrija, to je več, kot Evropa izdaja za ves uvoz sirovin, pol izdelanih izdelkov in izdelanih izdelkov, to je dvakrat več, kot znaša ves zlati zaklad Združenih

držav Severne Amerike (500krat več, kot je naša država izdala za svoje potrebe v enem letu).

Zato ni čuda, če velike orožarne kljub gospodarski stiski tako sijajno delajo in izplačujejo tako sijajne dividende. Francoske Schneider-Creuzot izplačujejo 25% dividendo, čehoslovaški Škoda 28%, angleški Vickers 8%.

Nemško oboroževanje

O nemškem oboroževanju molči nemški statistični zavod. Zato je treba objektivno dodati še številke, ki se tičejo Nemčije. Povedal jih je včeraj francoski vojni minister general Maurin v francoskem parlamentu: 75% nemške industrije je zaposlene z izdelovanjem orožja in municije. Tovarne delajo noč in dan, predvsem tovarne za topove in za strojnice. Silno je zaposlena tudi nemška kemična industrija, ki se peča s pridelovanjem sintetičnega bencina iz premoga. Nemčija zbira ogromne količine živeža ter izdeluje konzerve za vojake. Ogromni tovorni konzevri prihajajo iz Portugalske in Amerike. Nemške tovarne za letala izdelajo dnevno 15 najmodernejših letal, tako da bo Nemčija imela v 3 mesecih 1500 novih bombnih letal z vsemi nadomestnimi deli. Nemška letala razvijajo ogromno brzino. Medtem ko bo Francija mogla postaviti samo svojo aktivno vojsko v bran, bo Nemčija razpolagala z armado 700.000 mož. Francija se mora naslanjati le na svoje lastne sile, ker se evropski narodi vsi tresejo pred Nemčijo, kakor živali v puščavi, kadar zaslišijo rjovenje leva.

„Odgovor“ na nemška izzivanja

Posvet treh v Parizu

Soglasnost vseh - Obiski v Berlinu, Varšavi, Moskvi in Pragi

Pariz, 23. marca. c. Danes se je otvorila v Parizu konferenca Francije, Italije in Anglije, ki naj prouči ves položaj po odločitvi Nemčije, da uvede obvezno vojaško službo. Posvetovanja so se začela takoj dopoldne in so trajala ves dan s kratkim presledkom opoldne za kosilo. Ob 10 je francoski zunanji minister Laval sprejel najprej lorda Edena in se z njim pol ure razgovarjal. Nato je Laval posebej sprejel italijanskega delegata, podajnika Suvicha. Razgovor med njima je trajal do 11.15, ko se je začela skupna konferenca vseh treh veleil. Ob 1 se je konferenca prekinila in samo Suvich je izjavil časnikiarjem, ki so čakali pred ministrstvom: »Vse gre dobro naprej! Med nami obstoja popolna soglasnost.«

Ob 2 so se zopet nadaljevala posvetovanja, to pot v vseh salonih zunanjega ministrstva. Tem posvetovanjem je prisostvovalo več višjih uradnikov zunanjega ministrstva in mnogo uglednih francoskih

politikov. Ta posvetovanja so trajala do 18.10, ko je bil objavljen komunique. Ta komunique je prisotnim časnikiarjem prečital zunanji minister Laval in se glasi:

»Francoski zunanji minister Laval, angleški državni podtajnik Eden in italijanski državni podtajnik Suvich so se sestali danes na Quai d'Orsay k skupnemu posvetovanju in pri tej priliki obširno pretresli ves položaj. Pri izmenjavi misli je bilo ugotovljeno, da bo imel sestanek v Berlinu med angleškimi in nemškimi državniki samo informativen značaj in se bo sukal popolnoma v okviru resolucije, ki je bila sprejeta na sestanku med Francijo in Italijo dne 11. aprila. Skenjeno je bilo dalje, da se berlinski obisk angleških državnikov nadaljuje z obiskom v Moskvi, Varšavi in Pragi in Francija in Italija želita tem obiskom kar največ uspeha. Po teh sestankih bo skupna konferenca v Strasi dne 11. aprila. Vsi trije ministri so ugotovili popolno soglasnost med vsemi tremi veleilami.«

Zvečer ob 20 je Suvich že odpotoval z rimskim ekspresom iz Pariza. Eden odpotuje jutri zjutraj zgodaj v Amsterdam za letalom, kjer se pridruži siru Johnu Simonu. Oba bosta jutri zvečer priletela z letalom na berlinsko letališče Tempelhof. V ponedeljek se bodo nato začela posvetovanja med nemško in angleško vlado.

Istoačasno, ko so se vršila posvetovanja na Quai d'Orsayu, se je sestal na Elzeiru pod predsedstvom predsednika Lebruna k seji vrhovni francoski vojni svet. Seja je trajala tri ure in je bil ob tej priliki izdelan podroben načrt, kako naj se hitro izvede vse potrebno, če bi Francija prišla v nevarnost vojne.

Italija mobilizira

Rim, 23. marca. AA. Iz varnostnih razlogov je vlada odredila mobilizacijo 1911 letnika. Ta letnik je bil v začetku februarja delno že mobiliziran zaradi vzhodne Afrike.

Potem ko je podpisal ta ukaz, je Mussolini sprejel časnikiarje in jim izjavil: »Naša volja do miru in za sodelovanje se naslanja tudi na nekaj milijonov bajonetov.«

Abesinsko-italijanski spor

Italija odreka Zvezi narodov pravico do vmešavanja

Rim, 23. marca. b. Na abesinsko pritožbo pri Svetu Zveze narodov je odgovorila italijanska vlada z noto, ki je bila snoči izročena generalnemu tajniku pri Zvezi narodov. V tej noti se povdarja, da abesinska vlada ni bila upravičena, da predloži to pritožbo Svetu Zveze narodov, ki jo zato tudi ne more reševati na temelju čl. 15 pakta Zveze narodov, kakor to zahteva abesinska vlada. V italijanski noti se odločno odklanja obtožbe in ugovori abesinske vlade proti Italiji. Ni točno, da bi Italija mobilizirala cel letnik rezervistov. Pošiljanje italijanskih čet v italijanske kolonije je sledilo zaradi tega, ker se je pokazala potreba, da mora Italija zaščititi svojo kolonialno posest, ob kateri so se koncentrirale abesinske čete in

razni razbojniki. Italija je pogajajoč se z abesinsko vlado na podlagi čl. 5 italijansko-abesinskega sporazuma storila vse, kar je bilo v njeni moči, da se obstoječi spori mirno rešijo. Zaradi tega je predlagala ustanovitve nevtralne cone pri Uahalu. Razmejitev te cone se je zakasnila zaradi tega, ker je tako hotela abesinska vlada. Italija je tudi zahtevala, da se namesto pogajanj, ki se vodijo z izmenjavo diplomatskih not, prično direktna pogajanja, za katera naj bi se imenovali dve posebni komisiji. Italija je tudi pripravljena sprejeti arbitražo na temelju čl. 5 italijansko-abesinske pogodbe iz l. 1928. Zaradi vsega tega smatra Italija, da italijansko-abesinski spor ne spada v kompetenco Zveze narodov.

Le pogledimo naše matere! Njihovo življenje izgoreva kakor sveča v žrtvah za druge. Zato naj ne bo le en dan, ampak vsi dnevi v letu posvečeni z nežno in hvaležno mislijo na njo, ki nas je morda edina med vsemi, ki so nas ali pa nas še bodo srečali v življenju, resnično ljubila.

Imejmo globoko spoštovanje pred materami, ki nam varujejo naše družine in pri našajo v naše domove toploto in luč, ki nosijo v sebi skrivnost našega življenja in so vir rasti in moči vsakega naroda.

Kavita je desertna mlečna čokolada s kavinim okusom. Preizkušena mešanica izbranih in dozorlih kakaovih zrn daje Kaviti v zvezi z neposnetim planinskim mlekom in s primeskom arome kave njen karakteristični, vabljivi okus. Kakor Vas razpolje mehka in opojna gobca, tako vas poživi in okrepi košček Kavite. V nji so združene same redne snovi, ki dajo telesu moč in dobro razpoloženje.

MIRIM
KRALJICA ČOKOLADE

K materinskemu dnevu

Mati v književnosti, posebej v slovenski

Ne mislim tu Matere vseh zemeljskih mater, Marije, ki je šla trpko zemeljsko pot in je po najljepši ženski lik vseh književnosti, neštokrat opavana, toda najlepše v besedah svetega pisma. Te pa so le sled božanstva žene, ki je hodila na zemlji, v siromaštvu rodila, trpela, preganjanje, ljubila, srečala na smrt obsojenega Sina in v rokah držala Njegovo mrtvo lice. Z deveterimi meči prebodeno materinsko srce! S svojim poveljanjem pa je postala svetel simbol poveljane ljubezni vseh naših mater, plačila, ki ga je obljubil Bog njim, ki ga ljubijo. V trenutku, ko je Marija ob angelovem oznanjenju postala Mati, je postala sveta zaščitnica vseh tistih mater, ki se jih v Njen spomin spominjamo danes in se klanjamo njihovi ljubezni in njihovi boli.

Ob tem prazniku pa mislim tudi na vse tiste podobe matere, ki so jih ovekovečili zgodovinarji in umetniki. Zastrl sem čelo in pred mojim spominom se je pojavil Ovidijev lik starogrške polbožice Niobe in začutil sem

rine molčeče boli, njene domovinske ljubezni in njene neznosne bolečine, ki bi mogla usmrtiti tudi moško srce! — V Vojnoviču je povisana do narodnega simbola.

Se in še vidim tke mater-plodnic iz Zolajevih Rodovitnosti, mater-varuhinjo doma iz nemških domačinskih romanov, mater v nesrečnih zakonih Ibsenovih dram: lutkarstvo Noro in strašno nesrečno Alvingovo iz Strahov; mater v trikotnih francoskih dramah, dokumentirajočih propad družin; in zopet novodobnih mater, ki po besedah sodobnega češkega kritika vedno bolj rasto na srednjeevropskih odrih, ki pa ne razdvajajo zakonov, ampak jih drže v harmoniji in so varuhinje zakonske sreče svojih hčera in sinov; vidim celo matere, ki kot mati Gorkega ščiti ves kolektiv-delavce, jih hrani in skriva pred preganjavci; vidim jih, ki žive vsem, le ne sebi, ki so v tisočih in tisočih pesmi opevane kot žrtve ljubezni same, ki iz neznatnih mučenic dela junakinje, ki prestvarjajo človeka in človečanstvo ter preoblikujejo obličje zemlje in duše. To so matere, ki vse skupaj komaj dosežejo malenkost tistega neizmernega, kar vidiš ti v svoji lastni materi, ki naj bo vredna največje pesmi — tvoje žive ljubezni ali molitve. Ta je pred Bogom več vredna, kot vsi umetni liki in pesmi vsega sveta. Kdo bi jih preštel? ... Niti v naši lastni slovenski književnosti. —

★

Kot skoraj v vsakem svetovnem romanu nastopa mati, kajti brez nje si ne moremo predstavljati človeške družbe, tako tudi skoraj ni slovenskega pesnika in pisatelja, ki ne bi upodobil vsaj obraza svoje matere med katerikoli osebnosti svoje zgodbe. Toda v vseh takih zgodbah je lik matere podrejen drugemu problemu ter imamo v naši književnosti zelo malo tako močnih del, kot so zgoraj imenovani, z materjo v središču. Tudi če samo površno preletimo naše leposlovje, naletimo včasih na tako izrazite materske poteze, da nam ostane njih dojem nepozabljen.

Če pomislimo na našo narodno pesem, vidimo, da veliko poje o materah, oziroma poročenih ženah, toda večinoma v drugačnem smislu, kot bi mi radi danes: graja matere, ki može svoje hčere na tuje, ki jih može brez njihovega pristanka (Mlada Breda), govori o njihovi nezvestobi proti možu, toda poudarja še vedno neizmerno ljubezen do otrok. Še ko mož vrže nezvesto ženo čez okno, roti mati med letom do jolijo, naj nadopi njenega otroka. Narodna pesem poje o nezakonskih materah, ki umirajo pod rabljevo sekuro mirno in veri, da jim bo sin-mašnik dušo jemal iz vic. Z vdanostjo in religioznostjo se pokoravajo za greh. K zgorajmim zgledom iz svetovnega slovstva pa prav lahko postavimo prelepo našo »Lepo Vidro«, ki je vsako jutro na daljnem španskem »po sinu, mož jokala, zibajoč tuje dete. Prav žalost te matere je postala simbol vsega slovenskega hrepenenja. Prav tako »Siroto Jerico«, ki toži svoje gorje materi v črnem grobu in jo mati vsako jutro pride iz groba česati, kakor je dokončno obliko dobila pravljica pri Milčinskem. In pesem o »živopokopani materi«, ki rodi v grobu in poje in ziblje v njem, dokler n. pridejo otroci, ki slišijo njeno petje in jo rešijo. Ta pesem je morda najmočnejša slovenska materinska pesem. Če pa pogledamo nmetno pesem, vidimo najprej nesmrtno Prešernovo »Nezakonsko matere«, ki ljubi svoje dete, čeprav je sama prevarana in brez ljubezni. Tudi Jenko poje pesem bolj otroku kot materi. Stritar pa misli na grobu matere obupno svetožalno misli. Pra vmateri v grobu govori znane verzice, »da smo rojeni, to nesreča — to greh, pokora je največja, vendar s tem prepričanjem, da mu edino mati more dati miru«. Zato se njegov junak na grobu matere — ubije! Kakšno nerazumevanje matere, ki ni moglo priti iz slovenskega srca, ter je le odjek takratnega svetožalja. Drugače je pojmovale mater v zrelih letih, ko se je vrnil domov, ko je pel popevke (Mati ziblje...) ali opisoval trpljenje »rajca«. — Sploh so naši starejši pisatelji slabo opisovali mater (Levstik, Gregorčič, Erjavec, Jurčič, Kernik itd.), kot so sploh ženski liki pri njih medlejši in redkejši in vedno podrejeni, ter nimajo svojih ostrih potez. Šele naturalizem je zostril tudi ženske poteze v naši književnosti. Aškerčeva »Svatba« je Prešernovo nezakonsko mater prikazala s socialnega stališča. Sicer pa so naturalisti matere gledali samo v feministični borbi za položaj v zakonu in za srečo izven njega. S kultom matere in vsega, kar je z njo v zvezi, so pravzaprav šele začeli katoliški pisatelji okrog Pomladnih glasov in Doma in sveta, kjer so opisovali začetniško svoje spomine na mladost (Krek: Mati), kakor tudi Mohorjeva družba, ki ji je smisel matere bil vedno središče družine. Vsako tako opisovanje matere je bilo bolj vzgojnega, ne zgolj umetnostnega značaja. Prve velike cikle materi je pel šele Medved, pozneje Sardenko. In prve knjige ji je posvetil Meško, ki pa je ni gledal toliko s človeškimi očmi kot z nacionalnimi in mu je mati simbol domovine (Na Poljani, Mati). Krepkejši so opisali mater pri Finžgarju (Student naj bo, Mati in sin), v zadnjih desetletjih pa skoraj ni pesnika, ki ne bi pel materi: tako Gradnik, Golar, Kmetova, Lovrenčič; zlasti pa povojni ekspresionisti, ki so gledali v spominu na mater pretoje svoje notranjosti: Kosovel (s pesmijo, ki je ni v zbranih delih: Mati); Vodusek, Mile Klopčič, Škerl, Fatur... Omembe zanimivi sta župančičevi pesmi Belokranjska deklica in Pričakovanje, kjer opeva hrepenenje deklet po materinstvu, po otroku, ki jim blodi pred očmi. Vse drugačna pa je pesem Seliskarjeva: Sedmoro-

Pozor — veliko pranje je skupno pranje!

Krpe za čiščenje se perejo skupaj z ostalim perilom — prašno, često nezdravo perilo skupaj s posteljinino. Kako lahko se prenese na ta način nevarne kali in nesnago na perilo, ako se ga ne opere zares higijenično čisto. Zato vzemite za veliko pranje Schichtov Radion. — Pri kuhanju prehaja na milijone kisikovih mehurčkov s čistilno peno mila vred skozi perilo, ga temeljito opere in uniči vse bolezenske kal!

* Kar je dobro za pranje navadnega perila, velja tudi — seveda vsako na svoj način — prano — za volno in svilo.

Domači izdelek

SCHICHTOV RADION
pere vse higijenično čisto

R.J. 4-35

Peter Loboda, Madona (marmor), last ljubljanske samouprave. — Foto »Ilustracija«.

strašno bol mater, ki ji bog ubije po vrsti devet sinov; v mukah se vije, vpije in ji poka srce, da medli. Vidim pa tudi svetopisemsko Makabejsko mater, ki junaško in vdano daruje svoje sinove, ki gredo v smrt za vero; ne vije se v obupu kot Niobe, poje psalme in veruje v življenje, ki ga obeta vera. Vera pa prestavlja gore in daje veselje v smrti! Vidim Mozesovo mater, ki spušča z boleščjo košek v Nil, da reši življenje sinu, in prisoten sem kriku matere pri Salomonovi sodbi, ko hoče rabelj razpoloviti živega sina. Nočem videti Evripidove Medee, ki je v strašni zmedenosti morila otroke, in ne Sofoklejeve Jokaste, matere strahovito mučenega Ojdiipa. Ne gre pa mi iz spomina Patroklovo slovo na obzidju Troje od zveste žene in otrok, ki je najlepši prizor v Iliadi. Vidim v materlinčkovski luči matere ob belemem pokolju, kako vijo rok in prosijo, in jih vsak udarec zadeva v srce. Ponosno se mi odpro oči ob liku Corneliije, matere bratov Gracchov, ki je odklonila egiptiško krono, češ, da mora živeti otrokom, svojem največjemu bogastvu! Občudujem Spartanko, ki je ponosna na mrtvega, za prostost domovine padlega sina. S Shakespearjem vidim vojskovodjo Coriolana, ki je prihrumel pred Rim, da ga razdene, pa ga pride prositi mati Volumentija in se ji ukloni. Materine solze so rešile rodno mesto, pa uničile lastnega sina! S kako boleščjo je premagala srce v sebi, da je rešila večjo vrednoto! S svetim Avguštinom proslavljam sveto Moniko, njegovo mater, ki ga je edina spravila na pravo pot z molitvijo in ljubeznijo. Strašna je blaznost Shakespearjeve Ofelije in molitev Goethejeve Gretice, nesrečnih dekle-mater. Mislim na srce tiste bretonske matere, o kateri poje pesem, da ga ji je iztrgal lastni sin na prošnjo ljubice, pa je tekoč z njim padel, in ga je srce vse v skrbih vprašalo: »Si se udaril, moj sin? O skrbno materinsko srce! Spremljam srednjeveško poljsko kraljico sv. Jadvigo v opisu Szezućke, ki se odreka moža in otroka ter gre v samostan, vsa posvečena Bogu obiskuje jetnike in jih tolaži. Materinska karitas! — V mislih mi ee muči lepa Tolstega Ana Karenina, ki je ušla možu, pa se vrača skrivaj domov, da gleda sina. Ljubezen svojo. Strašno je maščevanje Boga in bol matere, če mati zapusti očeta lastnega sina! Prijetno kramljam s »češko babico« Nemcovo, vodeč vnučke po slovaških logih in dvorcih, in čutim ljubezen Soltesove, govoreče o svojih otrocih. Stresla me usoda Hasanaginice, muslimanke-vdove, ki se vnovič poroči, pa se ne more ločiti od svojih otrok in umre. Neizmerna je ljubezen gradbenikove žene od zidanju Skadra; mož jo je zazidal v temelj zidu, da se ne bi podiral, in ona prosi, naj ji puste samo malo odprtino za prsi, da bi do smrti mogla doiti sina. O večna ljubezni in narodne pesmi! V Meštroviću je našla svoj lik, v Vidakoviću in drugih dramskih spevih. Junaška mati kot samo še mati Jugovičev, ki je prenesla smrt moža in osem sinov na Kosovu, pri devetem — najmlajšem — pa ji je počilo srce. Spartanka, pa vendar — mati! — najlepši literarni lik mate-

jenčki, ki kaže vso bedo naših proletarskih mater. V prozi pa imajo veliko krepkih materinskih likov Jalen (Dom), Velikonja (Gospa Emilija, ter lepe podobe županke, v Sirota, ki hoče biti ob svoji neplodnosti duhovna mati drugim otrokom), Kozak (zlasti v Sentpetru, kjer apostrofira naše matere z lepo patetično besedo), Bevk, ki jih opisuje v svoji ljubosumnosti do otrok, predvsem pa Levstik (Gadje gnezdo) in Pregelj, ki je sploh izšel iz matrinega kulta katoliške generacije koncem stoletja in podal dozdej med Slovenci najbolj lik materinstva v blazni Katarinci v Plebanusu ter v Matkove Tine čudežnem romanu, ko jo je na poti dohitela ura in ji je ob strani stala sama Mati Marija! On je tudi prvi, ki je napisal trilogijo o materi »Vita« (ki so jo svojčes iz rokopa igrali v Ljubljani), in ki je izpovedal vero svoje matere in spomin na njo kot jedro svojega umetniškega ustvarjanja (Ušehli vrelci). Najtoplejši lik matere v slovenski književnosti pa je brez dvoma podal v svojih delih Ivan Cankar. Če govorimo o materi v slovenski književnosti, mislimo predvsem na njegovo

Francko s Klanca, na Jermanovo mater v Hlapcih, ki je prav za prav glavna duhovna vsebina te naše najboljšje drame, ter na njegove lepe črtice o materi in o velikih sicer malenkostnih grehih, ki se jih pisatelj po njeni smrti obtožuje. Vidimo to pobožno mater, ki je vsa čista in nedolžna, kako streže svojem sinu, mu nosi desetice, odtrgane od ust v mesto, kako ga varuje pred tujo učenostjo — in za vse to žanje samo nehvaležnost. Cankar je znal našo skrito mater iz neznatnosti postaviti na prestol, s katerega jo morejo videti vsi narodi: je kot luč na gori, ki sveti tudi po smrti in greje naša srca. Take matere, kot žive iz Cankarja, so bile in so naše dobre slovenske matere, katerim se klanjamo danes v vsej otroški ljubezni. Blagor tistim, katerim še žive: sklonite se danes pred njihovo skromno veličino in prosite Boga, da bi še dolgo in dolgo v otroški varnosti hodili v soncu njihove ljubezni. Če pa Ti jo je Bog vzel — sklonimo glavo pred Njegovo voljo! — se privijmo k njenemu spominu z molitvijo, in čutili bomo njen smehljaj na svojem hladnem srcu. — td.

Himna

na praznik Marijinega Oznanjenja.
Adam Mickiewicz.

Poklon Prečisti Rodnici!
Nad nebom Tvoja glava,
v zvezdah Tvoj venec plava
Bogu na desnici.

Danes praznujemo dan Tvoje slave:
zablésti se vsa sredi cerkve Svoje!
Glej, k zemlji ljudstvo sklonjeno je!
Glej, iz temé se v bojeje pozdrave
dvigne prorok in poje:

Udarjam na orgle v slavo Tvojo —
toda le glas božji dostojno božanstvo slavi —
zablésti se vsa sredi cerkve Svoje!
Poglej me z angelskimi očmi!
Navdaj z božanstvom dušo mojo!
Gláso mojemu studence odpri!

In zagrmél bom z veličastno silo
Kérubov, za sodnji dan trobečih,
ko prah kosti, v breznu vekov trohnečih,
iz sanj uničenja budijo.
Naj bi grmenje tako Tvojo čast nosilo,
kjer pekél in kjer zvezde goré,
naj Tvoje čednosti veselje obleté,
naj Věčnost preživijo!

Kdo tam prihaja? Vstopa na Sijón devica:
kot jutro iz morjá kopéli,
kot danica — o MARIJE lica!
Beli nebo se, solnce vzhajajoče
zlat sij razsuje čez obok vzdrhteli:
takrat na snegu v halji beli
zakrase se kot las lesketajoče...

Ozrl se Bog na Njo je in Mu je ljuba bila:
nebesa se razklala,
bela golobica pala,
obstala nad Sijónom držeč v ravnini krila,
in je z mavrice srebrno bleščavo
Nebesčanki ovenčala glavo.

Grom — blisk zlati!
Bodi! — Bilb!
Devica — Mati,
Bog — Telb!

Tine Debeljak.

Moja mati

Otokar Brezina

Živela mati moja je kot spokornica:
njen dan vonjav in barv in luči ni imel,
z drevesa dni brez svečosti je trgala
življenja suhi sad, z okusom kot pepel.

Uboštva ostri prah jo v lice je udarjal,
rezal jo v oči, v solzah gasil ji vnetje,
na pota se ji vlegel kot zamei viharja,
v valovju svojem trudno dal zavetje.

Pod težo težkih let klonila vrat je svoj,
strupeni žigi dela so kri iz žil ji pili:
ljubila smrt je svojo: za težki zadnji boj
z nasmehom ustni njeni zahvalo so dehnili.

Na vlažni tlak cerkvá poklekala je v snih,
v voščenk mrtvaskih vonj in pred oltarje,
podob Odrešenja in dež tolažb sladkih
lovila v kelih duše je kakor roso zarje.

O MATI MOJA, danes v luč izpremenjena!
Puščica zlata, izstreljena v ogenj Tajnosti,
ki večno žgél! Zvok Tvojega imena
se v valih naših stresel je, vem: blizu si!

Krvi sem Tvoje mrtve bledi evet,
ki rastele je in evel v solzah Tvojih oči:
v poljubih si Tvojih usten pil sem trpki svet,
kot dediščina ostale so v duši žalosti.

Ko polnóč zelena v noči zasije tihe,
iz groba dvigneš se, nad postelj se mi sklanjaš —
o, v dihu svojem slišim Tvoje dihe:
v drhtenju mojega glasu spet živa sanjaš!

Telesa Tvojega toplota v žilah mi igra,
Tvoj temni blesek oči se v moje je prenesel,
žig vere mistične, ki v njej si trepetala vsa,
se v moji duši v ogenj je krvav vtelesil.

Kot nekdanj Tvoja pot je moja nevesela,
brez vonjev dan je moj, in barv in luči ni,
le suhi sad življenja, z okusom od pepela,
ogrnjen v senco Tvojo trgam z drevesa dni.

Tine Debeljak.

»Hotel sem se ubiti, kajti bolan sem bil na anemiji duše, in sem si želel le miru in pozabljenja. Samo smrt moje matere me je odvrgla od tega koraka, pravzaprav njene prošnje: vedela je namreč, kaj se godi z menoj in čutila moj sklep, da katerega sem se pripravljati. Ob njeni zadnji uri, ob njeni rakvi, na njenem grenko obkovanem grobu, sem se prerodil: iz njene smrti je meni vstalo

življenje, da sem se povrnil s ponižnostjo in srečo k tistim studencem vere, od katerih sem se oddaljil z nesmiselnim norčevanjem. Spoznal sem tedaj, da razen katolicizma ni ničesar, za kar bi bilo vredno živeti in tudi umreti!«

Iz pisma Wl. St. Reymonta, pisatelja »Kmetov« in Nobelovega nagrajenca.

Ljubljanske vesti:

Lep uspeh karitativnega dela

Z občnega zbora Družbe sv. Elizabete

1. julijana, 23. marca.

Občni zbor Družbe sv. Elizabete na praznik sv. Jožefa je bil dobro obiskan, pa tudi spodbuden in domačen. Vsi, ki smo se ga udeležili — številne sodelavke in nekaj prijateljev karitativnega pokreta — smo čutili, kakor da smo za tisti čas ena sama družina, ki ima eno misel, tako močno, da je tudi pekoča stiska časov ne more ugasiti. Saj je sveta ljubezen potrpljiva, ne mine (Kor 13, 4. 8), zato hoče živeti — osvajat! Ta utis je delalo poročilo, ki ga je podala tajnica in v katerem je razvila podrobno sliko o delovanju konferenc — isti utis je dajalo tudi blagajniško poročilo. 11 konferenc je nabralo v letu 1934, rekli bi, po dinarju — 196.764,45 Din. Razdelilo pa podpor v znesku 181.923,20 Din. Stroškov je imel osr. svet 100 Din, nič več gotovo tudi konference.

Blagoslov božji se kaže tudi v številu podpirancev. Družba je v letu 1934 podpirala po vseh konferencah 1539 oseb, med njimi 1343 družin, 33 samcev, 163 samic. Živahno razgovor po teh poročilih je obravnaval celo vrsto za življenje družbe važnih zadev: registracijo obiskov, ki dobivajo značaj apostolskega dela, centralno kartoteko podpirancev, skrb za bolnike, sodobni pomen duhovnih del krščanskega usmiljenja itd.

Lep je namen, ki ga ima družba v svojih pravilih: »da v najtesnejši zvezi s Cerkvijo po možnosti vsi vsa telesna in duhovna dela krščanskega usmiljenja in da tako budi ljubezen do Boga in do bližnjega — ta namen res izpolnjuje, ali ne zasluži, da jo krščanska javnost še bolj vpoštevata in pomaga, da ji poraste število podpirancev? Sila v to kliče, vabi sveta ljubezen!

Materinska proslava

v ponedeljek 25. marca 1935 ob 19. uri zvečer

OPERNO GLEDALIŠČE

*

SPORED: 1. P. Krizostom Sekovanič: Mamičina roka. Deklamacija. / 2. Slav-nostni govor. G. prof. Košmerlj Alojzij, stolni vikar. / 3. A. C.: Marjanca gre v široki svet. Prizorček. / 4. J. Jalen: Tri mamice. Prizor. / 5. P. Krizostom Sekovanič: V Indijo Koromandijo. Igra v 5 dejanjih

Cene dramske. Predprodaja vstopnic v trafiki hotela Union; pred predstavo pri blagajni oper. gledališča

○ Oglase za torkovo izdajo »Slovenec« sprejema naša uprava v Kopitarjevi ulici in na Miklošičevi cesti v ponedeljek dopoldne ob 9—11. Osmrtnice in neodložljiva naznanila se morejo oddati v Kopitarjevi ulici tudi v popoldanskih urah v I. ali III. nadstropju.

○ Ljubljanski cerkveni zbori bodo imeli skupno vajo za Stadion v torek, 26. t. m., ob 8 zvečer v Rokodelskem domu. — Pri drugi vaji, ki je bila zlasti v ženskih glasovih za 100 odstotno boljše obiskana ko prva, je ta veličastni zbor že nepričakovano lepo zvenel. Še v moških glasovih, ki so že sedaj sijajni, naj bi se udeležba do kraja pomnožila. — Ali bi ne bilo mogoče, da bi ta zbor — pa z udeležbo prav vseh pevcev — nastopil kdaj v Ljubljani? Morda že kar za pripravo na evh. kongres napravil skupen cerkven koncert samih slovenskih cerkvenih skladov sv. Rešnjemu Telesu na čast? In sicer predvsem starejših, ki ljudem prav posebno k srcu gredo? Pa tako skrbno pripravljene, da bi se poslušavcem zdale s čisto novo zarjo ožarjene? Peveci, o tem razmišljajte. Velika žrtev bi bila to za vas, tudi za vaše cerkve; toda za pripravo Jezusa, v tabernaklju skrivnostno prebivajočemu, mi nimamo nič lepšega dati...

○ Trnovski oder v Ljubljani priredi »Materinsko proslavo«. Spored je zelo pester in zanimiv. Predprodaja vstopnic dopoldne od 10 naprej in eno uro pred predstavo.

**SUKNO ZA OBLEKO BOŠ
KUPIL NAJCENEJE PRI
TEOKAROVIC**
KI JE ZNIŽAL CENE DO 40%

○ Otroška evharistična akademija v Unionu. Mladinski odsek Glav. prip. odbora za II. evharistični kongres v Ljubljani priredi v soboto, dne 30. marca ob 4 popoldne ter v nedeljo, 31. marca ob 5 popoldne v veliki dvorani Uniona v Ljubljani veliko otroško evharistično akademijo. Spored je zelo zanimiv. Sobotna akademija je namenjena izključno le mladini ljubljanskih šol. — Vstopnice za nedeljsko akademijo, ki je namenjena vseh ostali javnosti, pa si na vsak način oskrbite v predprodaji na Miklošičevi cesti 7. l. nadstr. Povpraševanje za vstopnice je izredno živahno, kakor običajno ljubki nastopi privabijo vedno najširše množice. — Čisti dobiček akademije je namenjen kongresu.

DR. IGOR TAVČAR

specijalist za notranje bolezni
ordinira samo od 2 do 4 popoldne
LJUBLJANA, BREG ST. 8.

○ Ob zaključku globoke žalosti po blagopojnem viteškem kralju Aleksandru I. Zedinitelju, priredi Oblastni odbor Narodne odrbane v Ljubljani v ponedeljek, dne 8. aprila t. l. ob 20 v kazinski dvorani spominski žalni koncert. Spored koncerta, ki ga bo prenašala tudi ljubljanska radijska postaja, bomo objavili naknadno. Opozarjamo že danes vsa jugoslovanska javnost na naš koncert in apeliramo na vsa društva in organizacije, da za ta dan opuste svoje prireditve ter po svojih zastopnikih počaste spomin našega velikega mučenika!

Najlepšo izbiro

damskih bluz, otroških plaščev in obleke

Vam nudi le trvdka

Belihar & Velepčič, Ljubljana

Selenburgova ulica 6

○ Dijaki državne klasične gimnazije v Ljubljani bodo priredili 12. aprila ob 8 zvečer v dramskem gledališču svojo običajno letno prireditev. Ta dijaška akademija s naslovom »Naša beseda« obeta, da bo letos prav pestrja. Sodelovalo bo okrog 300 dijakov in dijakinj. Priprave se z veliko vnemo vršijo pod strokovnim vodstvom gosp. Lipaha, dramskega režiserja in igralca.

Spomeniki

lepi, moderni po nizki ceni

pri trvdki

FRANJO KUNOVAR

Sv. Križ — Ljubljana

Zahtevajte album. Telef. 27-87

○ Velika gasilska razstava. Znano je, da priredi gasilska zajednica dravske banovine letos veliko gasilsko razstavo, ki bo pokazala ves razvoj in moč slovenskega gasilstva, poleg tega pa pokazala tudi stanje gasilstva drugod. Razstava bo imela več oddelkov, tako dekorativni, kjer bodo kipi, slike, trofeje, prapori in podobno. Zelo zanimiv bo zgodovinski oddenek, kjer bo statistično in drugače pokazana zgodovina našega gasilstva ter statistika katastrof. Zanimivo bo tudi oddenek sodobnega gasilstva, kjer bodo pokazana moderna gasilska sredstva. Važen bo oddenek, ki bo kazal sodobno obrambo proti napadom iz zraka. Razstavljeni bodo tudi gasilski predmeti in podatki iz ostale kraljevine, poseben oddenek bo namenjen gasilski literaturi, drug oddenek zopet gasilskim vajam, preizkušnji orodja in aparatov za časa razstave. Ob času gasilske razstave bo prirejenih več kongresov, mitingov in zborovanj. Nedvomno bo gasilska razstava, na katero se sedaj naši gasilci z vnemo pripravljajo, za Ljubljano velik dogodek.

Dr. Prodan Josip

specijalist za tuberkulozo

ordinira od 1/2 12—13 in od 1/2 15—16

○ V zavedu sv. Marte se dobijo kuharice, služkinje, hotelske sobarice in druge delovne za gospodinjstvo zmogne moči. Cenjenim gospodim in gospodinjam se najtopleje priporočamo, Strelška ulica št. 2.

○ Kino Kodeljevo igra danes in jutri ob 5 in 8 »Kavalkade« in »Dva vesela vraga«, danes ob 3 »Dva vesela vraga«, jutri ob 3 »Strah in trepet prerije« (Tom Mix).

Plise - velika moda!

Vabimo Vas, da si ogledate v naših sprejemalnicah najnovejših plise vzorce za volance, ovratnike in druge okraske spomladinskih toalet.

Tovarna Jos. Reich

Poljanski nasip 4—6. Ljubljana

Cene pliseju znatno znižane!

○ Slovenske narodne pesmi iz Prekmurja, Stajerske, Gorenjske, Dolenjske in Primorja nam bo pel Akademski pevski zbor na svojem koncertu v veliki unionski dvorani v ponedeljek 1. aprila ob 20 zvečer. Ze lansko leto si je zbor pridobil za prekrasno izvajanje belokranjskih in koroških narodnih pesmi vsesplošno priznanje, zato lahko pričakujemo, da bo letošnji koncert naših akademikov nudil toliko prvostopsnega glasbenega užitka, kot ga more dati le tako odlična pevka enota, ki jo predstavlja Akademski pevski zbor. Ker so bile lani vse vstopnice oddane že nekaj dni pred koncertom, naj si p. n. občinstvo nabavi vstopnice že v predprodaji, ki je celodnevna v vratarjevi loži na univerzi.

X. Materinska proslava

na praznik ob 19 zvečer

v opernem gledališču

○ Zaščiteni spomeniki. Mestni svet ljubljanski je na svoji 11. redni seji, 13. marca, in na temelju začasnega pravilnika o zaščiti izkopnin ter zgodovinskih in umetniških spomenikov na predlog Kulturnega oddelka sklenil, da se vzamejo v zaščitno varstvo še sledeči, na pokopališču pri sv. Krištofu se nahajajoči nagrobni spomeniki: Ambrož, Smole, Alva Trdy, Marija Magd. Pleiweis, Burgar (župan), Noll (igralce), Flajšman (skladatelj), Hudabinič, Chrobat, Kersnik, Bernhard, Amalija Verbič, Gudurič (cirilski napis), Matija Hribar, Kamilo Mašek, dr. Valentin Zarnik, Janez Vrhovec, Leop. Belar, Anton Medved, Goršič (izdelovatelj orgel), Valenta (ustanovitelj Glasbene Maticice), Cvek (glasbenik), dr. Simon Ladink, Jože Jerič, Luka Jeran, Ignac Tavčar, Klotfuter, dr. A. Jarc, Matija Prelesnik, Svetličič (literat), Slekovec, Metelko, Janez Gogala, Zlatoust Pogačar, Franc Karun, Marn (profesor), Klun (poslanec), Vogel, Kadlinik in Jakob Alekovec. — Poškodovanje ali odvzem istih se strogo zabranjuje. V vsakem primeru odstranitve je zaprositi Kulturni oddenek mestnega poglavarstva za izjavo in je brez predhodnega dovoljenja mestnega poglavarstva vsa kršna razpolaganja z zaščitenimi spomeniki najstrožje prepovedana.

○ Sadike na Sv. Jakoba trgu. Dosedaj je bil trg za mladike sadnega drevja, rož in okrasnega grmičevja na Krekovem trgu. Policija pa je zahtevala od tržnega nadzorstva, da ta trg premesti na kakšno drugo mesto. V bližini Vodnikovega trga in na obrežju Ljubljane pa so zasedeni vsi krami in zato je tržno nadzorstvo premestilo trg sadnih mladik na Sv. Jakoba trgu.

○ Nesreča voznika. V bolnišnico so pripeljali 49 letnega voznika Janeza Kežarja iz Gornje Sore. Kežar je peljal voz hlobov, ki so ga na vozu močno stisnili ter mu zmehčali več notranjih organov. Kežarjevo stanje je zelo nevarno.

† Dvorni svetnik Božidar Bežek

V petek ob 5 popoldne je v Ljubljani na svojem stanovanju v Trdinovi ulici umrl gosp. Božidar Bežek, dvorni svetnik v p. Z njim odhaja v večnost eden izmed odličnih in znanih slovenskih juristov. Pokojnik se je rodil leta 1866 v Radovljici. Gimnazijo je študiral v Ljubljani, pravo pa na Dunaju ter je nato stopil v sodno službo in je služboval po raznih slovenskih krajih, dokler ni bil leta 1911 imenovan k deželnemu sodišču v Ljubljani. Leta 1919 je bil imenovan za prvega državnega pravdnika, leta 1920 je postal dvorni sodni svetnik in leta 1925 je bil kot dvorni svetnik imenovan k višjemu deželnemu sodišču. Upokojen je bil l. 1929.

Pokojnik je bil miren človek in je svelok kot dober jurist. Kot sodnik je bil pod Avstrijo zelo odločen ter se ni dal prav nič vplivati od predpostavljenih, temveč je šel vedno svojo pot ter se je skliceval vedno na čl. 19 o ravnopravnosti. Tudi kot sodnik je bil vedno narodno zaveden človek. Ko je po vojni postal državni pravdnik, je bil vedno objektivni, toda dosti manj strog kakor njegovi tovariši. Vse svoje življenje je bil umiren in miren človek. Še bolj kot sodnik in jurist pa se je izkazal pri reorganizaciji državnega pravdnstva in pozneje višjega deželnega sodišča. Osebnost je bil koncilijanten človek. Njegov brat je bil tudi že pokojni notar Rupert Bežek. Nad 30 let je bil odbornik društva »Pravnik«, večkrat tudi predsednik. S pokojnim dr. Majaronom je tudi nekaj časa urejeval list »Pravnik«. Sodeloval je pri obnem državnem zakoniku, bil pa je tudi upravni tajnik ljubljanske Borze. Zapušča več otrok. Pogreb bo danes ob 2 popoldne izpred hiše žalosti. Naj mu sveti večna luč, žalujočim naše sožalje.

Poizvedovanja

Pes-očjak, približno pet mesecev star, se je pred dobrim tednom zatekel v mesto brez ovratnika in znamke. Gospodar ga dobi v Gledališki ulici 2, II. desno. Najdena je bila rjava damska jopica v garderobi na bolgarskem koncertu v Unionu, dne 13. marca.

Mariborske vesti:

K zborovanju sadnih trgovcev

Ze včeraj smo s kratko notico v »Slovenec« omenili, da bo danes popoldne ob 2 pri »Orlu« občni zbor združenja sadnih eksporterjev in trgovcev sadja. Ker so na poteku tega občnega zbora zainteresirani ne samo člani združenja, ampak tudi kmetje-sadjarji, je zanimanje za ta občni zbor precejšnje.

Ze lansko leto med izvozno sezono so zahtevali nekateri člani združenja izredni občni zbor, ki pa se klub ponovnim zahtevam ni vršil. O združenju samem in o sindikatu za izvoz jabolk v Nemčijo, ki so ga tvorili nekateri maloštevilni člani združenja, je »Slovenec« že večkrat poročal, govorilo pa se je o tem tudi redno na vseh sestankih, ki jih je od julija lanskega leta naprej sklicala kaka sadjarska ali kmetijska podružnica v okoliših, kjer so kmetje navezani na dohodke iz sadjarstva.

Do sedaj je vladalo splošno prepričanje, da je vse polomije pri lanskem izvozu sadja in vseh velikih izgub, ki so jih morali utrpeti naši sadjarji, kriv Prizad. Zdi pa se nam, da se je včasih pri tem deloma pretiravalo in da je gotovo nekaj krivde tudi drugod. Važnejše vprašanje, kakor pa to, kje je krivda za lansko leto, je vprašanje, kako je treba pravočasno vse pripraviti, da ne bodo letos spet radi raznih neurejenih razmer v Prizadu ali pa v združenju sadnih trgovcev, prizadeti

Častiti duhovščini

priporočamo

Hubertus-plašče

od Din 310— dalje

Fran Lukič, Ljubljana

Štritarjeva ulica

Novo mesto

Slovensko planinsko društvo podružnica Novomesto ima dne 28. t. m. ob pol 8 zvečer v mestni posvetovalnici svoj redni občni zbor. »Slehniki«. Kakor čujemo, se bo letos najbrže že 14. aprila uprizaril mesto »Pasijonac misterij« »Slehniki«.

Matere. Jutri ob 16 bo v Prosvetnem domu proslava Materinskega dne. Nasopili bodo vaši malčki in vam čestitali. Vstopnina k prireditvi je 6 in 4 Din za sedeže, stojšča pa po 2 Din.

KOLEG. KAPITELJ V NOvem MESTU razpisuje s tem službo

organista in cerkvenika

pri kapit. in mestni župni cerkvi sv. Nikolaja. Dohodki: prosto stanovanje in mesečno Din 800.—. Prednost imajo oženjeni, ki bi mogli s svojimi rodbinskimi člani oskrbovati opravila v cerkvi in zakristiji, ako ima organist posla na koro. Prošnje je nasloviti na koleg. kapitelj v Novem mestu. Zadnji rok za vlaganje prošnje je 15. apr. nastop službe dne 1. maja t. l. Natančna pojasnila o tem službenem mestu daje — pismeno — novomeški kapitelj.

Kupujte le domače izdelke.

To je take, ki so res domači!

Za pranje perila torej

PERION,

ki je kvalitetno na višku.

Ne kvari perila!

SVOJI K SVOJIM!

delavci drž. železnice in kurilnice v Mariboru, dasi so raztepeni po vseh občinah obeh mariborskih okrajev.

○ Razburljiv lov na žeparja se je vršil včeraj na trgu. Popoldne okrog 11, ko je bilo na trgu najživahnije, se je začel vik in krik nekaj žensk, ki so bile okradene, takoj nato pa so trde moške pesti že držale roparja. Ta pa se je spretno izmuznil ter jo ubral skozi množico na Potovski trg, kjer sta se srečala s stražnikom, ki ga je krik ljudi privabil. Ker so ga ujeli pri delu, mu delanja ni bilo težko dokazati. Policija ga je oddala sodišču.

○ Ljudje zagonetno izginjajo. Te dni smo poročali, da pogrešajo v Mariboru že več dni nekega urarja, sedaj pa gre po mestu govorica, da je zagonetno izginilo še več novih oseb. Za te zagonetne slučaje se sedaj zanima policija.

Zimska sezona Centralna kurjava

Radiotermalno kopališče

Dolenjske Toplice pri Novem mestu

Izborni uspehi zdravljenja, posebno pri revmatizmu, išiasu, protinu (gibt), živčnih ter ženskih boleznih. Moderna električna terapija. Tekoča hladna in topla voda v sobah. — Na željo tudi serviranje v sobah.

Katoliški misijonar med Lamami

V gosteh pri tibetanskih Lamah

Daleč notri v zahodnem delu ogromne kitajske države v vzhodnem delu kitajskega Turkeстана pod vodstvom p. Loya deluje že 12 katoliških misijonarjev. Njihov sedež je v Kraju Sining. Eden izmed teh misijonarjev je prodrl daleč notri v deželo in je svoj obisk takole popisal:

Spenjamo se v goro proti lamazeriji Kumbum (samostanska naselbina Lam) s samostanom 100.000 podob. Tja gori romajo številni Tibetanci, Mongoli in Kitajci. Samostan z naselbino leži kakih 2.500 m visoko med gorami. Na vrhu so templji in molilnice. Vse kaže, da se bližamo kraju, kjer je pobožnost, Jezdimmo mimo skupin Tibetank, katere so oblečene v rumena in zelena oblačila, pokrita pa so s koničastimi klobuki. Zenske se smejejo in šalijo; možje pa gledajo bolj mrko in so oblečeni v raševinaste suknjice iz ovčjih kož, kateri jim segajo do kolena. Izza pasu kuka bodalo. Vsi pa nosijo na prsih okrogle amulete.

Tam le gori že zagledamo Kumbum: razsežna samostanska poslopja, od zlata leskeče se templje, belo barvane hišice Lam v tibetanskem slogu. Ko ljudstvo to vidi in zabuča bobni ter zadone rogovi, zamre smeh in šala. Ljudstvo pograbi svoje molitvene vrvice, pobožnejši padejo na kolena ter poljubljajo sveta tla.

Oglasimo se pri samostanskem predstojniku. Svoje konje smo pustili pri krščanski družini v bližnjem Lusaru. Mladi in stari Lame v svojih umazano-rdečih oblačilih so nas radovedno gledali, predstojnik z nosom rimskega poveljnika pa nas je povedel v svojo rožnato pobarvano hišo, kjer smo dva dni uživali njegovo gostoljubje.

Sedeli smo s podvitimi nogami na »kan-gu« (postelja iz ilovice), pogrujenim z živalskimi kožami. Ker je bila zima, je zraven nas v kotliču žarela žrjavica iz oglja. Tako smo se spoznali. Srečali smo čaj, v katerem so plavali kosci surovega masla, ter prigrizovali »ambo« (praženo ječmenovo moko). V lamazeriji je cela vrsta velikih in malih templjev, gospodarskih poslopij, na stotine belo pobarvanih čednih hišic. Z okrasjem preobloženi templji imajo zavahane lesene strehe in velika stebrišča. Na nekaterih ravni strehah sem videl budistične znake.

Molilnica za 2000 »menihov« je središče poganškega bogoslužja. Težko streho nosi 108 stebrov (108 je tu sveto število). Po tleh so pogrjene preproge, štorje in vzvišeni sedeži. S stropa in sten je viselo vse polno svilenih zastavic. Izza steklenih omar nas gleda na tisoče Budovih figur. Visoki stebri so oviti s preprogami, pantrovimi kožami in dragocnimi vezninami. Muogo tega so podarili knezi in tudi cesarji, kakor na pr. cesarja Kangi in Kien-lug. Stene in stropi se bleste v barvastem laku. Pred 7 m visokima kipoma Bude in Conkape brle svetilke z maslom. Čaukap, ki je ustanovil rumeno sekto, je bil tu doma. Zato ga tu posebno časte.

Ko napoči dan, zatrobijo k molitvi. Vsak lama vzame s seboj svoj molitveni klobuk, pred dvorano sezuje svoje usnjate čevlje ter se v svetišču vrže na tla. Nato cele ure pojejo in recitirajo, vmes pa done gongi (zvonci), bobni in rogovi. Črnooblečena meniška policija pa skrbno pazi na red in spodobnost, mladi »šabi« (novinci) pa nosijo hripavim glom ponujat čaj z maslom.

Pleme Pandse ima navado, da drugega sina, ko je osem let star, dajo starejšemu lami v vzgojo — seveda za plačilo. Otroci se uče na pamet bogoslužnih besed (v jeziku sanskrit), uče se ročnih del, opravljajo svoje in skupne molitve, dokler ni izobrazba končana. Nihče pa ne sme uživati mesa, vina in tobaka; tobak smejo le nosljati. Lame nimajo vsi enakega socialnega stališča; ločijo se po rodu, po podpori, katero dobivajo od doma, po sposobnosti in izobrazbi. Rvejši celo beračijo ali pa nabirajo gnoj, ker samostan le deloma skrbi za nje.

Vsak obiskovalec Kumbuna si bo zapomnil dve reči: surovo maslo in molitev.

Povsod te spremlja žalostno-zoprni duh po maslu. Pred Budovimi kipi gore in se kade

svetilke z maslom. Svetilke so skodelice ali pa tudi človeške lobanje. Maslo mažejo na kamen, da nanj romarji prilepijo svoj denar. Maslo uživajo s čajem; s čajem si lame mažejo obraz, roke in noge. Na smrtni dan Conkape do polnoči sveti na tisoče svetilk, ki brle kakor zvezdice z vseh oken in streh in na vrhovih hribov. Višek vsega pa je maslena slavnost. Za tisti dan lame iz masla naredijo Budove kipe v naravni velikosti, takisto ljudi in živali ter cele skupine. Vse to pobarvajo s pisanimi barvami ter v slovesnem sprevodu nosijo okoli.

Potem pa : »ev: Nikjer menda toliko ne molijo, samo da to »molitev« prav za prav »delajo« s premikanjem udov in stvari. Vedno slišiš mrmranje: »O dragotina v lotosu — Amen« — »Omami padme, Mum.« Te besede so povsod napisane: na zastavah, ki frfotajo v zraku, na okostju in celo na kozjih kosteh, ki vise in se vrte. Kadarkoli se to v vetru zga-ne, je nova molitev. Pred templji lame in romarji venomer delajo naporene telesne vaje, ki za nje pomenijo molitev. Kakor bi hoteli planiti kvišku, dvigajo roke ter nato zdrknejo nazaj na molitveno desko. Po deski se po dolgem stegnijo, nato pa zopet zlezejo vkup. Čeprav so te deske iz močnega lesa, se vendar le tako obrabijo ob tej telovadbi, da je te molitvene deske treba venomer obnavljati.

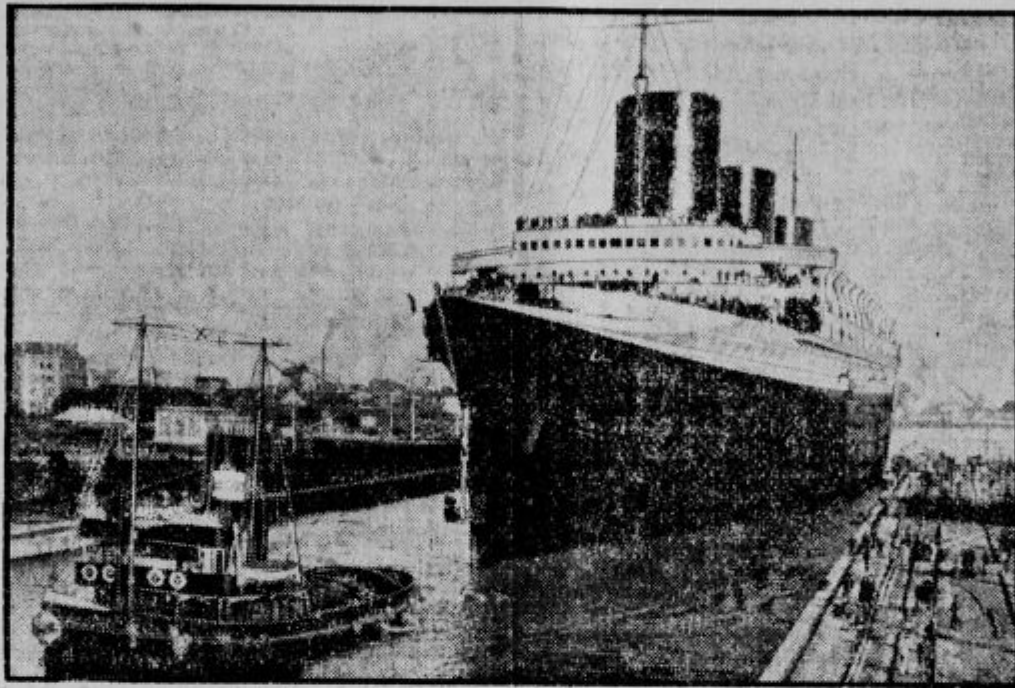
Zvečer smo se po kitajsko pogovarjali, sedeč na kangu okrog tople žerjavice, v predstojnikovi sobi. Mož je imel vnete oči, pa smo

mu poudarili boraksove raztopine. Zanimalo ga je, ali katoliški misijonarji tudi verjamejo, kakor mohamedanski svečeniki, da bodo vsi ljudje prišli v nebesa. Rekel sem mu:

»Ljubi Bog bo vse enako sodil; dobri pojdejo v večno življenje, hudobni pa bodo zavrženi v peklo.« Pri teh besedah je mož zaploskal z rokama in dejal: »To se mi zdi prav.« Dejal sem mu: »Treba pa je pravega Gospoda nebes častiti.« Nato pa mi je on odgovoril: »Šenfu, nikar ne misli, da smo mi praznoverni, saj vemo o najvišjem Gospodu. Če hočemo na pr. vedeti, ali bo treba mrliča ali sežgati, ali ga vreči v reko, pokopati ali ga prepustiti jastrebom, se zberemo in mislimo na boga. Potem pa zaupajoč vanj vržemo žreb.«

Prašal me je tudi, ali smemo govoriti o napakah drugih. Jaz sem mu rekel: »Če bi s tem brez zadostnega razloga za bližnjega nastala kaka škoda, ne bi bilo dovoljeno.« Končno sem ga povabil: »Pridi zopet v našo postajo Sining. Tam bomo kaj več govorili o pravi veri.« On pa je dejal: »Ustanovnik naše sekte je imel za učitelja nekega dolgonosega zapadnjaka« — najbrž kaknega nestorijanskega duhovna. »Zato so naši obredi tako podobni krščanskim.«

Ob slovesu sem mu daroval žepno svetilko, on pa meni pozlačen Budov kipec. Poslovili smo se v upanju, da bo božja previdnost našla pot, po kateri bi pritegnila nase vse lame v Kumbunu.

Prva vožnja največje ladje sveta. Francoski potniški parnik »Normandier«, ki ima 75.000 ton in je največji parnik sveta, je bil pravkar dograjen ter ga sedaj vlečejo iz ladjedelnice v pristanišče.

Byrdovo junaštvo

Byrdov pomočnik dr. Thomas Poulterer objavlja v »Petit Parisien« in »New York Times« poročilo radio postaje v Mali Ameriki, o dolgem trpljenju svojega predstojnika. Njegova pretresljiva povest razodeva, da kljub vsemu tehničnemu napredku tečajno raziskovanje slejkoprej sloni na osebnem junaštvu in požrtvovalnosti.

Dr. Poulterer je dospel s svojo skupino v Byrdovo oporišče lanskega 10. avgusta, pač res ob dvajseti uri. Če bi bil zamudil le nekaj dni, ne bi našel Byrda živega. Štirimesečna samota je tako delala admirala, da je komaj lažil po vseh štirih in skoro izgubil govor. Kljub temu je Byrd razburjene tovariše tako mirno pozdravil, kakor bi bil popolnoma zdrav.

Byrd je pripovedoval, da je nepričakovano obležal na koncu drugega meseca svoje osamljenosti. Podlegel je stalnemu zastrupljanju s plini iz gazolinskega motorja, ki je gnil oddajni radio aparat, in tudi petrolejske pečice, ki je bila v naglici narejena iz navadnega gasperčka, ko so pošle zaloge premoga. Byrd je oble-

žal sredi sneženega hodnika, ko je dne 31. maja hotel ustaviti motor. Videl je, da je prevlekla ledena plast edino odprtino, ki je dovajala sveži zrak v predor, a ni imel moči, da bi jo odstranil. Ponoči mu je prihajalo slabo. Vedel je, da mora vzdržati v zastrupljeni koči še tri dolge mesece. Lahko bi bil z otrplimi prsti oddal radio klic na pomoč »S. O. S.«, a si je mislil, da tega ne sme storiti. Rešilna odprava na višku tečajne zime je nevarna in bi utegnila zahtevati marsikatero življenje. Byrd je rajši zamolčal svojo bolezen. Z otrplimi prsti je nadaljeval svoja znanstvena opazovanja. Njegovi vremenski podatki so dragoceni, ker ne kažejo nobenih vrzeli. Napenjal je zadnje moči, da bi obdržal po radiu zvezo. Ko je odpovedal motor, je poganjal generator z navadnim ročajem.

Byrd se je moral sprijazniti s hudim mrzom, da bi se vsaj deloma rešil strupenih plinov. Kuril je peč samo po 14 ur vsako noč in dan. Toplomer je kazal 60 stopinj pod ničlo. Ves živo je trpel, a najbolj se je bal za vid. Zelodec je odpovedal. Byrd je moral napenjati

Smrt v pragozdu

Ta-le dva sta francoski: generalni guverner francoske srednje Afrike Renard in njegova žena. Te dni sta se skupaj s petimi drugimi popotniki z letalom peljala nad Belgijskim Kongom. Letalo pa je padlo sredi pragozda na tla. Vseh sedem popotnikov, med njimi tudi ta dva, sta našla smrt.

Malarija mori ljudi

O silni epidemiji malarije, ki razsaja v južnem delu otoka Cejlona, poročajo misijonarji v angleški reviji »Catholic Guardian«:

Nas tukaj na severu otoka Cejlona večkrat zalezujejo podobne nalezljive bolezni, toda nikdar se ni zgodilo, da bi bilo pri nas umrlo vsaj pol toliko ljudi, kakor jih sedaj umira na jugu. Po našem mnenju je glavni vzrok tem slabim zdravstvenim razmeram v teh krajih to, da so zdravstvene razmere same na sebi zelo nehygienične. Poleg tega pa prebivalstvo že nekaj let nima zadostne hrane. Malarija na jugu ni nič hja kakor pri nas na severu, a bolniki nimajo več odporne sile, ker so preslabotni. O tem nam poroča ondodni misijonar: V mojem okolišču ni družine, kjer bi vsaj eden izmed družine ne bil bolan. Imam 240 učencev, a med njimi jih je 214, ki so oboleli za malarijo. Število žrtev te bolezni med otroci vsak dan narašča. Vlada pošilja proti malariji prebivalstvu kinin in sol. Toda oboje prihaja prepozno. Mi krščanski misijonarji moramo vsaj tu in tam silno bedo nekoliko olajšati. Toda ubogi budisti so siromaki, ker se zanje nihče ne briga. Režeži so pobegnili v gore, kjer kar na kupe umirajo.

Francoski volivni humor.

»Ne očistite mi čevljev preveč; ne smejo se premočno svetiti, ker kandidiram na socialistični listi.« (Le Rire.)

vso voljo, da je mogel povziti mrvico zoprne hrane. Dolga nespečnost mu je vzela vse moči.

Dr. Poulterer zagotavlja, da bi moral sleherni človek zblazniti v takih razmerah. Byrd je pričakoval konca. Ker ni maral klicati na pomoč in tvegati življenje tovarišev, je spisal in nabil na steno koč kratko oporoko, ki jo je našel Poulterer:

»Ne bregajte se zame, temveč pritiskajte, da bi storili čimveč za znanost. A varujte, prosim, pred vsem življenje mož. Pobriganjite se za Lancelna. Bog vam bodi v pomoč!«

Roman za mlade in stare

31

EMIL IN DETEKTIVI

Spisal E. Kästner, poslovenil M. Kunčič.

»Na to sem tudi jaz že mislil,« je izjavil profesor. »Najbolje bo, da spremenimo svojo taktiko in ga spravimo v takšne škripce, da se bo udal.«

»Čudovito!« je vzkliknil Tonček.

»Potem bo raje prostovoljno izročil denar, kakor da bi ga več ur zasledovalo sto otrok s takšnim truščem in hruščem, da bi vse mesto planilo pokoncu in bi imel takoj vse policije na vratu,« je presodil Emil.

Drugi so modro prikimali. Tedaj je pozvonilo pri vходу na dvorišče! Polonica Klobuček se je veselo pripeljala mednje.

»Dobro jutro, fantje,« je zaklicala, skočila s sedla, pozdravila bratrance Emila, profesorja in druge, ter snela majhno košaro, katero je imela pritrjeno na kolesu. »Prinesla sem vam namreč kavo,« je zahrkala, »in nekaj obložkov s sirovim maslom! In tudi čisto skodelico imam s seboj. Ah, ročaj se je odlomil. Takšna smola!«

Dečki so sicer že vsi zajtrkovali. Tudi Emil, v hotelu Kreda. A nihče ni hotel mali deklici kvartiti dobre volje. In tako so pili iz skodelice brez ročaja mlečno kavo in prigrizovali žemlje, kakor da že štiri tedne niso imeli grizljaja v ustih.

»Imenitno tekne!« je vzkliknil Krivogled.

»Žemlje so še čisto sveže,« je med hrustanjem zabrundal profesor.

»Kajne?« je vprašala Ponica. »Da, da, je nekaj čisto drugega, če je žena v hiši!«

»Na dvorišču,« je popravil Tonček.

»Kako pa je v Šumanovi ulici?« je vprašal Emil.

»Tako, tako, bo že, hvala. Stara mama te še prav posebej pozdravlja. Kmalu moraš priti, je naročila, drugače dobiš za kazen vsak dan ribo.«

»Fejtebodi,« je zarenčal Emil in kislo raztegnil obraz.

»Zakaj pa fejtebodi?« je poizvedoval Joškov brat Cof. »Riba je vendar fina jed.«

Vsi so ga začudeno pogledali, kajti le redkokdaj je znil kakšno besedico. Ohlila ga je rdečica in skril se je bratu Jošku za hrbet.

»Emil ne spravi niti koščka ribe skozi grlo. In če kljub temu poskusi, mora takoj ven,« je pojasnjevala Ponica.

Tako so kramljali. Vsi so postali dobre volje. Dečki so se vedli nenavadno dostojno in vljudno. Profesor je držal Poničino kolo. Krivogled je vzel termos-steklenico in kavino rečko ter jo dobro izplaknil. Jožek je papir, v katerega so bile zavite žemlje, skrbno zložil. Emil je pritrtil skočarico spel na kolo. Tonček je poskušal, ali je še dovolj zraka v gumijastih obročih. Ponica Klobuček je medtem skakljala po dvorišču, gostolela zvono pesemco in pripovedovala najrazličnejše stvari.

»Stoj!« je nenadoma zaklicala in obstala na eni

nogi. »Se nekaj sem hotela vprašati! Kaj pa iščejo vsi ti otroci na Deželnem trgu? Ali so od počitniške kolonije?«

»To so samo radovedna zijala, ki so izvedela, da smo na lovu za nevarnim razbojnikom,« je povedal profesor.

Tedaj je privihral na dvorišče Tomažek, glasno zatrobil in zarjul:

»Na noge! Prihaja!«

Vsi so hoteli zdrveti proč.

»Pozor! Prosim, posluš!« je zakričal profesor.

Torej obkolimo ga. Za nji otroci, pred njim otroci, na levi strani otroci, na desni strani otroci! Razumete? Nadaljna povelja dobite spotoma. Naprej!

Tekli so, drveli in se spotikali skozi vrata. Ponica Klobuček je ostala sama. Kar malo užaljena je bila. Zavihala je nos, se zavihnila na ponikljano kolo, in zamrmrala kakor njena stara mama:

»Ta reč mi prav nič ne ugaja. Ta reč mi prav nič ne ugaja!« in odvihnila za dečki.

Mož s trdim klobukom je pravkar stopil na hišni prag. Počasi je šel po stopnicah navzdol in se obrnil na desno proti Klajstovi ulici.

Profesor, Emil in Tomažek so poslali glasnike na vse strani, med razne skupine otrok. In tri minute pozneje je bil gospod Žabjek obkoljen.

Na vso moč presenečen se je ozrl. Dečki so se zabavali, se smejali, se suvali in skušali delati prav tako dolge korake kot on. Nekateri so ostro upirali oči vanj, da je postal zbehan in začel spel gledati naravnost predse.

V TRGOVINI S KLOBUKI

Prodajalec: »S tem cilindrom boste imeli mnogo veselja, gospod.«

Kupec: »Tega ne verjamem!«

Prodajalec: »Ali dvomite nad dobro kvaliteto?«

Kupec: »To ne; ampak s tem cilindrom pojdem samo za pogrebom.«

CISTA RESNICA

Prodajalec časopisov (glasno kriči po ulici): »Velikanska sleparija! 32 žrtev! Velikanska sleparija!«

Neki gospod kupi časopis, pogleda vanj in zarenči: »Kaj naj to pomeni? Niti besedice o kakšnem škandalu ni v njem!«

Prodajalec časopisov teče po ulici dalje in kriči: »Velikanska sleparija! 33 žrtev! Velikanska sleparija!«

GOSPOSKA SLUŽKINJA

Gospa služkinja: »Kaj pa to pomeni? Medtem ko se otrok v postelji joka, berete roman!«

Služkinja: »Oh, to me prav nič ne moti, molostivala!«

HUDO ZAPOSLEN

Sluga: »Obžalujem, gospod! Gospod ravnatelj je zelo zaposlen. Če ni kaj posebnega nujnega, ga ne smem zbudit!«

MLADI SLOVENE

Mamici...

Ce bi bil jaz pticka, najlepše pozdrave bi ti prinašal iz daljnih dolj, najsladkejša pesni bi pel tebi, draga mamica moja.

Ce bi bil jaz vetre, božal bi ti čelo, hladil ti vročo glavo, ko moraš ob pekočem soncu težko delati, da mi pripraviš kruha, mamica moja.

Ce bi bil jaz solnčni žarek, grel bi ti roke, kadar pereš moje srajčice ob hudem mrazu v ledeni vodi, mamica moja.

Ce bi bil jaz kruk, bel bi hotel biti kakor sneg na gorah, in hleb, velik kakor vsa zemlja, da ne bi nikoli lakote trpela ti, ljuba mamica moja.

Ce bi bil jaz sladkorček, vsega bi smela, vsega bi morala snesti samo ti, mamica moja.

In te bi bil jaz kralj, rekel bi ti: Vzemti zlato krono ti, mamica moja. In vse kraljestvo vzemi; zakaj najbolje bo meni in drugim, če vladaš vsem ti, mamica moja premila... Kaaner Meško.

(Iz knjige »Mladim srecem«.)

Mirko Kunčič:

Dve novi pravljici Roke

Nekoč zdavnaj so živele roke. Roke koščene in polne pekočih žuljev kakor ranjeno deblo, ki se suši. Roke drobne in bele, kakor da je iztekla iz njih zadnja kaplja krvi.

In je bil otrok, bled in bolan, ki mu je bila soba lesna ječa in postelja trnjeva zanka, vanjo ujet kakor negoden ptič. Zvijal se je v bolečini noč in dan in njegov krik je kakor nož rezal srca do krvi.

»Boli, boli...«
In so mu prinesli najmekkejšega perja za blazino in vzglavje in mu odprli okna na stečaj, da se je tisoč žarkov vsulo nanj.

Otroku pa je bilo pri srcu mrzlo in hudó, in najmekkejša perja je bilo zanj kakor kamen trdó. Stali so ob njem in mu niso vedeli pomoči.

Že je smrt dihala s čelotečega polja, že so ugašale njegove oči kakor luč, ki ji je zmanjkalo olja.

Tedaj so se odprla vrata in v sobo so prihiteli roke. Z dolgega, dolgega potovanja so se vrstile, zgarane in trudne, kakor da so zorale najtrše gore.

Tiho, tiho so stopile k otrokovi postelji. Rahlo, rahlo so se doteknile otrokovega čela. In glej: lučka v njegovih očeh je zasijala z novo močjo in vse okoli njega je postalo mehko, mehko.

Koščene so bile in polne pekočih žuljev kakor ranjeno deblo, ki se suši, in drobne in bele, kakor da je iztekla iz njih zadnja kaplja krvi.

Pa so bile bolnemu otroku mehkejša od svile in čameta, toplejše od solnca, ki greje vesoljni svet.

TO SO BILE ROKE MOJE MATERE.

Oči

Nekoč zdavnaj so živele oči. Oči, ki jim ne izmeriš globine, oči, ki se dvigneš v njih kakor balonček v višine. A nič svetlega in veselega ni bilo v njih; nem in mrk gost se je za zmerom naselil v njih: bridkost.

In je bil otrok, ves v pravljicne dalje zamaknjen, ves bloden in čudaški v svojih neizpolnjenih sanjah, v svojem neutešljivem hrepenenju.

Razpel je roke v črno noč in si zaželel — vsemu svetu kljubujot: »Naj zasije solnce!«

In je sredi najsvetlejšega dneva njegovo oko zahrepenelo pod božje nebo:

»Na se utrinjajo zvezde!«
In mu ni mogel nihče pričarati solnca iz črne, črne noči in zvezd iz belih, belih dni.

Kakor izgubljen se je zatekel v samotni lesni jokal zagrenjen v krčevito stisnjeno pest. Ni ga utolažila škrjančkova pesem ne skrivnostno kumenje vetrov v vrhovih dreves.

Pa so ga tedaj poiskale oči in se sklonile nad njim. In je bil njihov smehljaj — solnce sredi zvezdnih noči, in njihove solze — zvezdni utrinki sredi solnčnih dni.

Nič svetlega in veselega ni bilo v tistih očeh; nem in mrk gost se je za zmerom naselil v njih: bridkost.

Pa so znale otroku utešiti najtišje želje in mu pričarati solnce in zvezde v nemirno srce.

TO SO BILE OČI MOJE MATERE.

Raztreseni profesor

Služkinja: »Gospod profesor, zunaj stoji mož z lesenimi nogami.«
Profesor: »Recite mu, da ne potrebujemo nobene.«

Slovenski fantje — slovenskim materam

Mirko Kunčič:

Prizorček za materinski dan.

Osebe:

Prvi deček.
Deček s harmoniko.
Deček s skrinjico.
Deček s preklojo.
Deček z zeleno mrežo (za metulje).
Deček z medenim srcem.
Deček z bičem (prav majhen).
Drugi dečki (poljubno število).

Na vasi pod lipo.

(Ko se zastor dvigne, je pozorišče prazno. Slišni so daljni zvoki harmonike, veseli fantovski glasovi, ki pojo: »Preljubo veselje, o, kje si doma«, in vriskanje: Juhuhu! Godba, petje in vriskanje postaja čedalje glasnejše.)

Na oder prikorakajo z desne strani, pojoč in vriskajoč, v vrstnem redu: na čelu vseh Deček s harmoniko, za njim Dečki v parih. Držijo se okoli vratu. Nekateri prešerno mahajo s klobuki po zraku. Vsi so v narodnih nošah, v gumbnici imajo rdeče nageljne, pod nosom črne brke in krivce za klobukom.

Mladi harmonikar obstane sredi odra, dečki pa se po taktu pesmi lepo uvrstijo v ozadju odra. Ko je razvrstitev končana, deček s harmoniko neha igrati in se umakne na levo.

Prvi deček (stopi iz vrste in začne slovesno deklamirati, drugi dečki pa deklamacijo nemo spremljajo s simboličnimi kretnjami):

Slovenski fantje

Krivce za klobukom,

(vsi dečki hkratu dvignejo desnice h krivcem)

nagelj rdeč v gumbnici —

(dečki spustijo dvignjene desnice in jih položijo k nageljnom na prsih)

takšni smo fantički,

(sprostiti roke narazen, kakor da hočejo s to kretnjo izraziti: Poglejte nas, junake!)

ki slovenske smo krvi!

Krivci so poguma

(sprožijo pest predse, samozavestno izbočijo prsi, strumno dvignejo glave in krepko udarijo z desno nogo ob tla)

našega ponosen znak,

nagelj znak ljubezni

(položijo razprto dlan na srce)

žarke, kot je v polju mak.

Tri stvari so svete

(dvignejo tri prste v zrak kakor k prisegi)

nam kot ptičkom šumni log

in kot rožam solnce:

Mati, domovina, Bog!

(Položijo razprto dlan levece na srce in jo držijo tam tudi še medtem, ko pri besedi »Bog« dvignejo desnico visoko v zrak.)

Vsi dečki (slovesno ponovijo v zboru):

Mati, domovina, Bog!

Mladi harmonikar (sede na pripravljeni stol v ospredju in zaigra narodno pesem):

O moj preljubi, dragi dom,

zate srce gori;

kako te zvesto ljubil bom

vse svoje žive dni.

Vsi dečki (zraven zapoje).

Prvi deček (spet stopi iz vrste in slovesno začne):

Mater slovenske,

danes je vaš god.

Kaj naj podari vam

mladi rod?

Deček s skrinjico (hitro stopi naprej in samozavestno zadeklamira):

Jaz se vzpnem na holmce,

tam utrgam solnce

z rajskih visočin;

položim ga v skrinjico (pokaže skrinjico) mami kot svetinjico dam ga za spomin.

Deček s palico (stopi naprej):

Jaz pa zlatih zvezd z neba ji

sklatim milijon, juhu! —

da v korale si nabere

jih in dene krog vratu.

Deček z mrežo (stopi naprej):

Jaz pa z aeroplanom

v zrak kot orel planem,

v to zeleno mrežo

mavrico ujamem.

Razproستم po tleh jo,

da mehko kot vila

po preprogi bajni

mama bo hodila!

Deček z medenim srcem (stopi naprej):

Jaz ji dam srce medeno,

sladko, kot srce je njeno:

gorko se bo nasmejljala,

mi poljubčkov tisoč dala!

Deček z bičem (stopi naprej):

Jaz sem majhen, nimam nič

drugega ko tale bič:

mamico z njim branil bom,

še za volkom planil bom —

hop! hop! hop! — po beli cesti:

če jo hotel bo pojesti!

Vsi dečki (navdušeno):

Zivijo naš Jožek —

hrabri možek!

Deček z bičem (dvigne klobuček in ga zavijti po zraku): Zivijo! (Nato zanosno ponovi prvo klico prve deklamacije):

Krivce za klobukom,

nagelj rdeč v gumbnici —

takšni smo fantički,

ki slovenske smo krvi!

(Izboči prsi, junaško pomoli pest predse in strumno udari z nogo ob tla.)

Deček s harmoniko (zaigra narodno pesem):

Slovenec sem, Slovenec čem ostati,

rodila mene je slovenska mati (itd.).

Vsi dečki (zapoje zraven in izvajajo simbolične vaje, v katere je vključeno tudi koračkanje po odru. Koračkanje se zaključuje tako, da se vsi dečki svečano postavijo v široko vrsto prav v ospredju odra).

Prvi deček (stopi prednje in zadeklamira):

Mater slovenske!

Kakor roža ta rdeča —

(položijo roko k nageljnu v gumbnici)

Vsi dečki v zboru (mogočno):

je ljubezen nam goreča!

Prvi deček (nadaljuje):

Srčke z nageljni vam damo

v znak hvaležnosti globoke.

Mnogo so za nas storile

vaše dobrotljive roke.

A ljubezen naša

ne usahne ko ta cvet;

še nad grobom vam bo klila.

Vsi dečki (z dvignjenimi desnicami, na ves glas):

Bog vas živi še sto let!

(Vzamejo nagelne iz gumbnic in jih vržejo med občinstvo.)

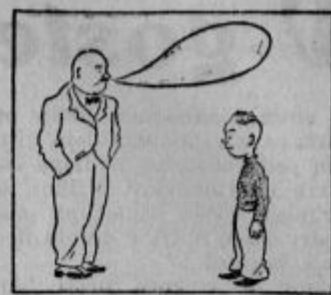
Deček z bičem (dvigne klobuček in zakriči):

Zivijooo!

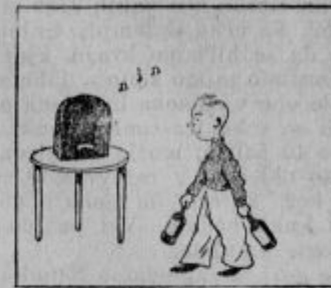
Deček s harmoniko (zaigra slovesno koračnico).

Zastor.

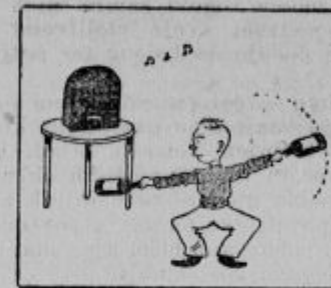
Prigode Lukca Kljukca

Striček mi je povedal, da ima radio danes gimnastično uro.

Vzel sem dve steklenici namesto telovadnih kejev...

... in začel z vso vsmo izvajati proste vaje po taktu radio-orkestra.

Telovadil sem čedalje hitreje in se vrtel po sobi ko vrtavka. Nenadoma je stopil v sobo striček — in kaj se je tedaj zgodilo, vidite na sliki...

MLADA GRED

Pomladna

Ze prve cvetke priskakljale so na zelene trate, sred gaja ptičke so se zbrale nas povabile v svate.

Srebrno solnce prismejalo se je izza gorá, vso zemljo toplo obsijalo — pomlad je spet prišla.

Planine snežne v mladem jutru se kradoma solzijo: poredni solnčni žarki jim beli plašč topijo.

O dobri Bog v višavi, ki daješ polju pisan cvet — še meni daj, Te prosim, prav mnogo solnčnih let!

Stanko Čemažar, učenec ? razr. v Ljubljani.

Najdaljša beseda na svetu

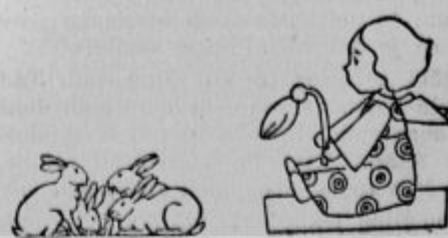
Z najdaljšo besedo na svetu, ki ima 13 zlogov in 39 črk, se ponašajo Madžari. Ta beseda je bajé z zlatimi črkami vtisnjena v spomenik, katerega je neko majhno madžarsko mesto postavilo na čast svojemu zaslužnemu meščanu. V tem mestu, tako pravijo, se ljudje zelo radi pustijo podkupiti. Mož, kateremu so postavili spomenik, pa je bil menda častna izjema, zato se napis na spomeniku v slovensčini glasi: »Možu, ki se je naj-naj-najmanj pustil podkupiti.« V madžarskem jeziku pa se to lahko izrazi z eno samo besedo. Ta beseda se glasi! (preden jo izrečete, krepko potegnite sapo vase, drugače ne boste vzdržali do konca!)

Legeslegmegiesleggethetetlennebbjeinknek,

Poskusite to prav hitro izgovoriti, a pazite, da si pri tem ne polomite jezika!

Dobernik je prišel v Kranj, da kupi novo stensko uro. Urar mu je celo uro hvalil zdaj ta zdaj drugi časomer, a Doberniku ni mogel ustreči. Končno mu je pokazal še eno. »Poglejte, to vam je izvrstna ura, fino kolesje in točna je. Vsakokrat pa, ko bo ura bila, se bodo tu gori odprla vrata in kukavica bo pričela kukati. Ali vam je ta všeč?«
»Ne, ne, te pa ne maram.«
»Ja, zakaj pa ne?« je vprašal urar, že ves obupan, da ne bo kupilje.
»Imam že tako dosti opravka doma s kanarčkom, dveh tičev pa ne bi mogel oskrbovati.«

Na galeriji v gledališču je stal majhen mož, pred njim pa velikán. Čez nekaj časa je mali potrepal velikega po rami: »Oprostite, ampak jaz niti malo ne morem videti na oder.«
»Ne, ne morete,« je dejal velikán, »pa dobro, ves čas glejte mene in kadar se bom jaz smejal, pa se dajte še vi.«

ŽENA IN DOM

„Glej, dekla sem Gospodova!“

V tistih tih pomladih, ko niti še pomlad ni, dasi nam je blizu po koledarju; v oni tajni, skrivnostni predpomlad obhajamo praznik Marije, Matere vseh mater, Gospe vseh gospa, Kraljice vseh kraljev. Oznanjenje Marijino je zaeno oznanjenje vstajajoče prirode, je klic po življenju, klic po duši, da vsilani in se predrami iz pozimskega sna.

Clovek se naj predrami in prebudi, kakor je bila poklicana Marija: da je pripravljen za najvišje naloge, za najtežja pota, za najbolj trnjeve odpovedi, pripravljen tako, da je zmeraj skromen, to se pravi: velik. Dandanašnji je skromnost beseda, ki se zdi, da je izginila iz našega govora, še bolj je izginila iz našega občutenja, še bolj iz delovanja.

Marija, najvišja Mati in Kraljica, se ni povzdignila nad druge, ni kazala svojega najvišjega položaja s samohvalno, ni poniževala drugih spričo svojega kraljevskega stanu. »Ozrl si se na nizkost svoje dekline.« Kakšna nadčloveška moč je v teh besedah! Ona, ki je bila izbrana, da postane mati najvišjega bitja — Boga in Človeka, samega božjega Sina — se je skromno in ponižno imenovala deklo!

Ce se ozremo po naših dneh in teh naših potih, pa se nam bridko zgane v duši, če nas kdo imenuje uslužbenca, služitelja, služkinjo, hlapca — in odvadili smo se že, da bi sploh koga imenovali — dekle.

In vendar je v besedi dekla — vzvišeni pomen po nemanja najvišje dekline — dekle Gospodove — Marije — nebeske in pozemske Kraljice!

Da bi bili dekline vsi, kar nas čaka v tej mali, borni predsobi, ki ji pravimo življenje!

Dekla: Da si v duhu tako velik in močan, da si pripravljen naučiti se od vseh, ki so s teboj, da si pripravljen iz zmede raznoterih misli najti jedno, ki ti bo v prid za dušno življenje.

Dekla: Da si v sožitju z bližnjim takega duha, da mu skuša služiti v dobro njegovi duši, da mu že sproti razvozlavaš voze, ki mu preprečujejo, da ne more naravnost h Gospodu.

Dekla: Da si v duhu skromen in ponižen in se zavedaš, tako do dna zavedaš, da si nič, nič spričo velikega, mogočnega stvarstva, spričo Gospoda, ki te je ustvaril iz nič in te sleherni hip more poklicati s tvojih potov.

Dekla: Da se zavedaš, da je biti dekla vzvišen poklic po pomenu Marije in pomenu našega smotra naše življenjske poti: služiti z besedo, z zgledom, dejanjem ko nalahno prebujanje zemlje, ko vzpenjanje protja in popkov k soncu. Pritajen je dih sončnih žarkov in nalahno je valovanje zemskih sekov. Tako nalahno, pritrjeno nam bodi službovanje v duhu Gospodovem za korist človeštva.

Dekla: Da služimo samim sebi tako, da se v pohlavnosti, ki je moč in junaštvo, odpovedujemo, zatajujemo in premagujemo v tem, kar bi rodilo trnje in osat za naša duša in te sleherni hip more poklicati s tvojih potov.

Mati

Veliko besed je dandanašnji slišati in brati o materah. Venomer govorimo in pišemo o pomenu matere, materinstva, o njenem svetem poklicu, o dolžnostih, nalogah — malo o njenem plačilu. Ni nam treba na dolgo in široko modrovati na podlagi učenih raziskovanj in dognanj, kaj je mati in kakšnega pomena je za družinsko in zaeno sveovno življenje. Poglejmo le, kako sodi naš narod o materah!

Cim je kje kako posestvo zavoženo, brž se raznese klic: »Ona je za nič, mati je za nič!« Cim je otrok bolan: »Za nič mati!« Ali je raztrgan: »Mati je za nič!« Ali otrok ne uspeva v šoli: »Mati je za nič!« Ali pa je otrok bolan, bolehav, slaboten: »Mati je za nič!« Ali je mož, gospodar, oče zanemaren: »Za nič ženo ima — ona je za nič!« Ali pa dotični oče, gospodar, mož popiva, veseljači, ima druge: »Ni čudno — ona je za nič — za nič ženo ima!«

Tako presoja in obsoja naš narod. Ce vse te izraze našega ljudstva obrnemo, vidimo, da je vsemu izvor in temelj žena, mati, gospodinja. Svet gleda le na ženo, na mater. Kakršna žena, mati, gospodinja — sklepa naš svet — taka je hiša, tak je dom, taki so otroci. Kruta je ta sodba, nagla je in presplošna. Nihče ne vidi onih majhnih, majhnih, drobčkanih poti in stezic, ki jih mora mati, če hoče biti res mati — to se pravi: dobra mati — prehoditi, pretrpeti, preboleti iz dneva v dan. Nihče je niti nima za človeka, ki bi česa potreboval zase, za svoje telo, kaj še za svoje razvedrilo! Saj matere v hiši niti jesti ne vidi nihče, niti je ne vidi spati, uleči se, si oddehniti. Nihče ne ve, ali potrebuje zase kaj počitka, ali potrebuje morda obnove, obleke, pokrivala! Za praznike, za godove — kdo se spomni matere, da bi tudi ona praznovala, si odpočila? Ali nima mati baš ob takih dneh največ dela, skrbi in opravkov? Kje, kako naj se mati razvedri, odpočije, išče uteha in zavetja!

Tako je z materjo. Resnično, troje vogalov podpira; časih si jih mora naložiti na pleča, pa še četrtega in petega — in do nedoglednosti bremen. Mati dela, trpi, »gara« noč in dan, zlasti v dandanašnjih dneh, ko so ji močje brez dela in zaslužka, čim ga kaj najdejo, pa si hitijo hoditi tolažiti vest in skrbi in težave — v alkohol. Brezmejna bremena tarejo pleča mater. To so jarmi — jarmi od tistega dne, ko je dobila prvega otroka — pa do smrti — jarmi, hujši od volovske vprege. Časih so matere, ko da so vkovane v galeje. Nikogar ni, ki bi jim preplil in olajšal težke okove in jih osvobodil verig. Pač — sleherni mater reši usmiljenka naših poti: smrt. Tedaj si oddahne v Gospodu. Na še tedaj ji je hudo, še umreti si ne upa, saj ji kalijo poslednje trenotke ob smrti skrbi za otroke, za dom, za hišo. Težko je materi, ki upa kdaj na plačilo za svoje veliko delo na tem svetu. Ki morda upa, da ji bodo otroci poplačali skrbi zanje; ki se morda tolaži z mislijo, da jo bodo otroci spoznali in ji olajšali stare dneve baš radi težav, ki jih je imela toliko z njimi. Pač je božja zapoved, da moramo mater spoštovati in jo ljubiti in nam bo tako dobro na zemlji. Pač je tako Bog ukazal v svojih zapovedih. Vendar doživljamo toliko pravi, toliko za-

lostnih zgodb v našem življenju baš o otrocih, ki ne privoščijo svojim staršem niti tega, kar jim je po postavah oddeleženo. Vse to je dokaz upornega duha, ki ga vsebuje. Človeku je najtežje, da bi priznal kako oblast nad seboj, da bi dotično oblast tudi spoštoval — pa bodi da so ta oblast le stari.

Skloniti se moramo sami k sebi, zatreti svoj napuh, si osvoboditi duha in srca trdih, zarjavelih verig upornosti, ki je moč in ošabnost — pa bodo tudi domovi tišji in srečnejši, pa bomo spoštovali svoje soljudi in spoštovali tudi starše. Sprejeli bomo, da nam je mati tista gosposka, ki je po božji milosti in po volji človeškega sožitja.

MODNE NOVOSTI

Pomladanske, preproste obleke iz svetlega, trpežnega blaga. Po sliki presoditi, da si obleke iz lahkega materiala. Te nove pomladanske obleke so zelo primerne za vsakršno vreme, lične in okusne so, le to glej, da ti pristojna barva blaga. Zakaj, ni vse za vse!

Nekaj o kuhi

Kuha ni kuha kar tako le za okus in telo. Pri kuhi je toliko življenja, zdi se, ko da se jedi pogovarjajo in živijo, ko da dihaajo svoje posebno življenje. Opazuj, kako se vedejo posredina jedila, ko jih denes na ogenj! Ali ni na pr. mleko ko kak našopirjen pav ali puran, ki spočetka pohlevno čepi v posodi, a čim se odstraniš, se napihne in napuhne in zašumi, da je njegovega diha in duha polna vsa hiša.

Ali mast? Človek bi dejal, da je neznansko hude in muhaste nature. Nič ne reče, nič ti ne na-

DELA VSKI VESTNIK

Svetovni nazor in strok. organizacija

Organizacij je pri nas vse polno, tudi strokovnih in stanovskih — ki so gotovo zelo važne — ima. mo dovolj. Vse te organizacije lahko po različnih vidikih razdelimo na več skupin. Ako jih pa hočemo razdeliti iz vidika, kateri svetovni nazor zastopajo, pa se nam pripeti, da je nekaj organizacij brez svetovnega nazora, da so »nevtalne«. In zdi se nam potrebno, da si ravno te nevtalne stanovske in strokovne organizacije nekoliko ogledamo in poizvemo: odkod so in kaj hočejo.

Vsak človek ima svoj svetovni nazor, stoji na nekem temelju, raz katerega motri življenje in vse življenjske dogodke in raz katerega rešuje vsa življenjska vprašanja. Kdor tega temelja nima, ni vreden, da nosi človeško podobno, kajti podoben je trsu v puščavi, ki ga veter maje, in hiši, zidani na pesek. O tem človeku ne bomo govorili.

Clovek pa se zaveda, da je družabno bitje in da zmore v družbi z drugimi ljudmi neprimerno mnogo več, kot sam. Zato se druži, tvori organizacije in v teh organizacijah rešuje življenjske probleme zase in za soljudi, gradi življenjsko usodo sebi in drugim. In kakor je sam mogel zgraditi trdno hišo le na trdnem temelju, tako more tudi organizacija graditi družabno stavbo le, ako stoji na nekem trdnem temelju, ki mu pravimo svetovni nazor.

Reševanje konkretnih vprašanj je vendar čisto različno, ako jih rešujemo iz katoliškega stališa ali nekatoliškega — ateističnega, materialističnega itd. — stališa. Življenjski cilj katolika je, vse razmere v sebi in okoli sebe urediti tako, da bodo v skladu s človekovim končnim ciljem in namenom, da človek z vsakim svojim dejanjem opravi voljo božjo in vselej išče samo skladnost s Stvarnikom. Življenjski cilj materialista je seveda čisto drugačen. In za reševanje stanovskih in strokovnih problemov ni to brez pomena.

Zato je za pametnega, razumnega in odkritosrčnega človeka jasno, da mora, kakor vsak človek, tako tudi vsaka stanovska in strokovna organizacija (delavska, kmečka, nameščenska, obrtniška, vajeniška itd.) sloneti na določenem svetovnem nazoru.

Tista organizacija, ki tega temelja nima, je ali brezpomembno društvo brez resnega življenjskega programa, ali pa organizacija, ki svoj svetovni nazor skriva zato, da lažje v kalnem ribari, da lažje uganja demagogijo. Posebno se te taktike poslužujejo marksisti. Kominterni je svojim somišljenikom — socialistom in komunistom — naročila, naj povsod snujejo organizacije z nevtalno firmo. Te organizacije naj bodo tem bolj nevtalne, nadstrankarske, ljudem vseh barv in naziranj dostopne, čim bolj so namenjene slojem, ki jim marksizem ni simpatičen. Tako je na pr. komunistom naročeno, naj ustanavljajo kmečke strokovne organizacije in naj jim dajo videz nevtalnosti, obenem pa naj pridno udarjajo zlasti po katolicizmu, duhovščini itd.

Torej vidimo, da je nevtalnost samo maska, za katero se vedno skriva — naš sovražnik. Zaponmimo si: Kdor ni z nami, je proti nam.

Mi svoje firme, svojega temelja nikdar in nikjer ne skrivamo, čeprav moramo zato doprinesati težke žrtve. Pravo firmo skrivajo samo naši nasprotniki — nasprotniki katolicizma in slovenstva in se odevajo v plašč raznih puhlih gesel.

Zato bodimo previdni in oprezní, ko tehtamo vrednost naših stanovskih in strokovnih organizacij (delavskih, kmečkih, obrtnih in podobnih). Dva krat oprezní bodimo, če jasno in brez pridržka ne izpovedujemo katoliški svetovni nazor — vero v Kristusa in pokorščino katoliški Cerkvi. Zaupajmo samemu odlično katoliškim organizacijam!

Krščanske strokovne organizacije na Nizozemskem

Nedavno smo si v »Delavskem vestniku« ogledali mogočno katoliško strokovno organizacijo na Nizozemskem. Danes hočemo podati nekaj podatkov o krščanski narodni strokovni zvezi Nizozemcem, v kateri so organizirani krščansko misleči delavci evangeljske vere. Ta strokovna zveza je štela 1. januarja 1934 117.193 članov, napredovala je v dveh letih za 14.000 članov. Zveza ima 22 poklicnih zvez, razpolaga s sto strokovnimi tajniki, 120 uradniki, 26 strokovnimi listi ter s štirimi mladinskimi listi. Glavni organ zveze izhaja dvakrat na teden. Člani so plačali v letu 1932 za organizacijo in brezposelní fond 2.938.921 goldinarjev. S pomočjo državne podpore je izplačala zveza na brezposelnih podpora 4.488.193 goldinarjev. Zveza ima lastno tiskarno, katere promet je znašal v letu 1933 200.292 gld. Za ozdravitev jetičnih bolnikov je izdala zveza v zadnjih letih 76.196 gld. Njen odsek, ki ima namen pripomoči v vsakem kraju delavstvu do lastnega društvenega doma, ima premoženja 90.500 gld. Zveza je izdala v letih 1931 in 1932 stavkuškim članom 93.000 gld. podpore. Ima svoj počitniški dom, v katerem je bilo

v letu 1932 919 ljudi. Radi izobrazbe je priredila zveza v 115 krajih v letu 1933 124 socialnih tečajev, ki se jih je udeležilo 2912 zaupnikov.

Nizozemske krščanske strokovne organizacije ne poznajo demagogije, temveč le praktično delo za delavstvo. Vedo, da ni praktičnega dela, če se sanjari o razrednem boju, socialistični družbi itd. S svojim delom si pridobivajo le prijatelje! Za delavstvo skrbje vsestransko. Delajo za njegove pravice, obenem pa se trudijo za njegovo izobrazbo, zdravje in si pri zadevajo, pomagati v brezposelnosti. Ni čudno torej, če je nizozemsko delavstvo in nameščništvo po večini pri njih vključeno. Država tudi to upošteva in zato odreja, da zasopla nizozemsko delavstvo pri mednarodnih konferencah dela v Zenevi krščanski strokovničarji (Serrarens), dočim pošiljajo druge države v Zenevo le socialiste. Upoštevajo pa to tudi krščanski strokovničarji ostalih držav in zato zaupa Nizozemcem v Krščanski strokovni internacionali ki ima sedež tudi na Nizozemskem, vsa delovna mesta v predsedstvu internacionale (Serrarens, tajnik Amelink, blagajnik).

Programi in obljube

Volivna borba je potegnula iz politične rotoparnice dva rekvisita: programe in obljube.

Napravit lep in blesteč program, tak program, ki naj ugaja vsakemu in vsem, tak program, ki naj resnične namene skupine dobro maskira in pridobi nepoučene ljudi, je danes modna stvar. In vse polno umetnikov imamo, ki nam za malenkostni zmesek napravijo naravnost krassen, takorekoč krščanski program, zato, da se more z njim šariti med delovnim ljudstvom, ki bi odkritega sovražnika pognalo daleč preko mej svojega ozemlja. V tem oziru sta kapitalizem in marksizem oba enaka. Oba sta v programih silno »svobodna« in »socialna«, v resnici pa sta največja zatiraleca svobode, največja diktatorja, največja krvoloka in najbolj neosialna.

Oba sta polna obljub, pa na te obljube pozabita takoj po končanih volitvah, takoj nato, ko sta se skupala na oblast.

Slovensko delovno ljudstvo je te igre že vajeno. Zato se ne bo dalo prelesti po programih, po obljubah in geslih. Slovensko delovno ljudstvo je krščansko in kar je krščansko, odklanja kapitalizem in marksizem pa naj prideta pod katerikoli imenom: »Zveze delovnega ljudstva«.

Kultura

Delo proti tuberkulozi. Glasilo narodne protituberkulozne lige. Št. I. Moramo priznati, da se pri nas boj zoper jetiko dokaj uspešno razvija. V Sloveniji imamo na široko razspredeno delovanje narodne protituberkulozne lige, ki z vsemi razpoložljivimi sredstvi vodi borbo zoper jetiko. Največje njeno delo so nedvomno protituberkulozni dispanzerji, v katerih je bilo nam v lanskem letu izvršenih preko 10.000 pregledov. Dispanzerje imamo v Ljubljani, v Trbovljah, v Kranju, na Jesenicah, v Mariboru in Celju. — Sedaj je narodna protituberkulozna liga storila v boju zoper jetiko korak naprej — z izdajanjem lastnega glasila, ki bo — kot je to iz prve številke razvidno — prinašalo poljudne znanstvene članke, vršilo propagando se ispolnjevanje protijetne borbe, objavljala svoja poročila, opazovanja in dajala nasvete. — Prva številka prinaša poleg poslanice, ki sta

jo napisala dr. Jordan Stojič in doc. dr. Ivan Matko topel poziv predsednika naše narodne protituberkulozne lige dr. Jožeta Bohinjca: Pojdi na pot ... dalje se članki: dr. R. Neubauer: Česa nam je treba v borbi proti tuberkulozi?; Mirko Jeršič: Praktično delo krajevnih protituberkuloznih lig; Občni zbor Narodne protituberkulozne lige; Poročilo o delovanju dispanzerjev protituberkuloznih lig v Dravski banovini; dr. Tomaž Furlan: Eno leto protituberkuloznega dispanzerja na Jesenicah. Naše lige. — List topel priporočamo zlasti voditeljem delavstva, kajti borba zoper jetiko je v prvi vrsti borba za zdrav delavski rod. Rm. R

Zoper kršitve nedeljskega počitka

Komaj je posijalo toplo pomladansko solnce, komaj je pričelo delo v sezoneh obrat, tih, že opazujemo, kako se krši Gospodov dan. To kršitev moramo označiti za dvojni greh. Predvsem je to greh proti Bogu in Cerkvi, ki prepevajueta delo v nedeljah in praznikih, v drugič je to greh napram delavcem, katerim se po celotredenskem trdem delu ne da odpočitka.

In vse to se vrši v času, ko vlada vsepovsod še vedno strašna brezposelnost, ko tisoči ne morejo dobiti dela. Poglejmo samo okoli novih stavb, kako željno in proseče stoje in opazujejo svoje zaposlene tovariše — brezposelni delavci. In kakor v zasmeh vsem tem se krši delovni čas in krši nedeljski počitek.

Vsa javna oblastva opozarjamo na to in jih prosimo, naj uporabijo vso strogost zakona za to, da se prepreči kršitve nedeljskega počitka.

Proti dvojnemu zaslužkarstvu

Centralno tajništvo Delavskih zbornic v Belgradu je poslalo na kr. vlado podstavko, v kateri prosi, naj se z zakonom uredi vprašanje dvojnega zaslužkarstva pri državnih in samoupravnih upokojencih.

V vlogi pravi, naj se morebiti že s finančnim zakonom prepove in sankcionira prepoved dvojnega zaslužkarstva pri državnih in samoupravnih upokojencih, in da naj se to načelo razširi tudi na privatne upokojence, in da naj se sploh ukine pokojnina onim upokojencem, ki prejemajo nad 1000 Din pokojnine in so v službi.

So jedila, ki se prav prijazno vedejo s teboj in ti nič ne nagajajo. Potpreživijo te čakajo, kdaj se spomniš nanje in jih premešaš ali obrneš. So pa jedila, ki zahtevajo vso tvojo pozornost, ki si sama ne morejo niti pomagati, ki te potrebujejo ko dojenček. Venomer moraš stati pri njih, venomer jih prigovarjati, jih pokušati, mešati, pa še niso zadovoljni, pa se ti še slednjič — na mizi — porogljivo posmehujejo s svojo neokusnostjo, čes, »ali sem tel«.

Dobra kuha je umetnost; dobra kuharica je rojena, to je že v krvi, kakor je sploh prirojena sleherni vrsta človeka. Kuhati se sicer nauči po raznih hišah in šolah, a če nimaš te umetnosti v krvi, bodo tvoji kuharski izdelki nekam »mrtvi«, omedleni, hladni, čeprav si opešes jezik z njimi, dejali bi: brez »duše« bodo jedila — nikomur ne bodo šla v slast. Kuhati »z dušo« pa je nekaj, kar zahteva vsega človeka.

Gumbe

za perilo, kostume, plašče, suknje, obleke itd.

D. M. C. in C. M. S.

predmete kakor prešice za vezenje v štrnah in klopkih, Mouline, trakove, čipke, vazenino, sukanec, lasiško, avilo kronsko, Primor, Gulliver, Adler, Semperbene, damsko perilo, kravate, ovrtnike.

Dišeče milo

zobno cistrilo Kalodont, Odol, Klorodont, prašek, ščetke, vazelini sa roke.

Nogavice

damske, moške, otroške in rokavice v veliki izbiri nudi po najnižjih cenah

OSVALD DOBEIC, LJUBLJANA

Pred školjo 15.

Na debelo! Ogled brezobvezno. Na drobno

Narodne avbeza manifestacije na svečanejši izraz — izdeluje in prenovi modi tka **SLABINA MARIJA**
Gospoška 5 — Ljubljana**Javna sodna dražba hotela**

Dne 28. marca 1935 bo dražba

hotela „Metropol“ v Novem mestu

Hotel je nova dvonadstropna stavba, opremljena z vsem modernim komfortom, centralno kurjavo, toplo in mrzlo vodo, hladilno napravo, garažami, gostilniškimi prostori, verando, 16 kompletno opremljenimi sobami in kompletnim stanovanjem.

Natančnejše informacije se dobe pri LJUBLJANSKI GRADBENI DRUŽBI, Ljubljana, Slomškova ulica št. 19, in pri sodišču v Novem mestu.

REVMATIZEMbolečine v kosteh, ishias, zbadanje, okorelost žil, revmatični glavobol in zobobol itd. zdravi z uspehom **ANTIRHEUMIN**, dober domači zdravilni preparat, ki je preizkušen v raznih slojih, tako v državi kot v inozemstvu.

Cena steklenici 75 gr 35 Din (s poštnino 40 Din), a steklenici 40 gr 18 Din (s poštnino 23 Din, 3 steklenice a 75 gr 105 Din). Razpošilja po povzetju z obširnimi navodilom, franko omot Mr. Ante Mrkušić, lekarnar, Mostar (Prim. ban.), dobiva se tudi v lekarnah.

Ogl. reg. pod št. 14.345 od avgusta 1933.

Vsakovrstno razstrelivo

kamnikit (dinamon), smodnik, vžigalne vrvice, kapice itd. za cestarska dela, rudnike, premogokope, kamnolome, apnenice — ima vedno na zalogi

Fr. Stupica, železnina

LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA CESTA 1

Nakup starega železa in drugih kovin na drobno in na vagone.

Zahvala

Vsem, ki so velečastitega gospoda

Friderika Horvata

velikonedeljskega župnika, vikarja in dekana

spremili k večnemu počitku, mu kakorkoli lajšali dneve trpljenja in nam ob bridki izgubi nudili svojo pomoč, naj bo Vsemogočni bogat plačnik!

ZALUJOČI OSTALI.

**Že zopet
Te tarejo skrbi**

in premišljuješ, kako se bova izmotala iz trenutne zadrege. Le prepusti vso zadevo meni. Grem k „Slovincu“, naročim mali oglas in kmalu se prepričaš o mojem uspehu. Z malimi oglasi v „Slovincu“ imam že mnogo prav zadovoljivih izkušenj in prepričana sem, da me upi ne bodo varali.

NAJUDOBNEJŠA IN NAJELEGANTNEJŠA

za polčevlje na zadrgo je

BRAX zaponka za obutev.

Poizkus Vas bo sigurno prepričal. Dobi se povsod.

Za Slovenijo:

Alojzij Hočevnar, Ljubljana, Resljeva cesta 3/p.

Za spomlad se najcenejše oblečete, ako kupite narejene moške in deške obleke ter perilo domačega izdelka tovarne

„Triglav“**Josip Olup**

Ljubljana, Stari trg 2

Pod Trančo 1 in

Kolodvorska ulica 8

V zalogi imam vedno sukno, kamgarne, hlače, klobuke, čepice in tkanine, kakor šifone, trenče itd., iz največjih angleških, čeških in tuzemskih prvovrstnih tovarn. - Obleke in perilo izgotavlja tudi po meri po najnižjih cenah in po najnovejši fazoni.

Tennis-strune

zanesljivo dobre, dobra kvaliteta z garancijo se dobe pri tvrdki

D.D. ZA IZRADU CREVA

SUBOTICA, Petrogradska 46

Skladišče ZAGREB, Ilica 48

**Novo došlo blago za
moške in ženske obleke**

po nizkih cenah pri M. GAJSEK, Maribor, Glavni trg — most.

Licitacija lesa

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4-II, razpisuje na panju v svojih gozdovih pri Kočevju in Straži:

17113 plm bukovne hlodovine,

29497 plm jelove hlodovine,

9850 plm bukovine za drva in ogelje.

Pogoji pri gornji upravi.

+ V globoki žalosti naznanjamo, da je naš srčno ljubljani sin, brat in stric, gospod

Franc Sirnik

prevoznik

dne 23. t. m., po daljšem trpljenju, previden s svetotajstvi, mirno v Gospodu zaspal. — Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 25. t. m., ob 4 popoldne izpred mrtvašnice, Vidovdanska cesta 9, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 23. marca 1935.

Zalujoči starši, brat in sestre.

Brez vsakega drugega obvestila

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da nas je zapustila danes ob 1/2 18 naša ljubljena hčerka

Ivanka

v starosti pet let

Pogreb ljubljene bo v ponedeljek 25. t. m. ob 16 iz hiše žalosti na farno pokopališče

Kamnik, dne 23. marca 1935

Rodbina Tone Knafličeva

Sporočamo žalostno vest, da je naš pravni tajnik, gospod

Božidar Bežek

dvorni svetnik v pokoju

v petek, dne 22. t. m. nenadoma umrl

Blagega pokojnika, ki si je za razvoj naše ustanove pridobil velikih zaslug, ohranimo v trajnem spominu

**Ljubljanska borza za blago
in vrednote**

Vsem sorodnikom in znancem javljamo tužno vest, da je naš preblagi mož, oče, brat in dedek, gospod

Ludvik Rottner

posestnik, gostilničar in bivši poštar

danes ob 13, v 75. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnega bo v ponedeljek, dne 25. t. m. ob 1/2 16 iz hiše žalosti v Bistrici št. 12 na pokopališče v Limbušu.

Sveta maša zadušnica se bo brala v torek, dne 26. t. m. ob 8 v farni cerkvi v Limbušu.

Bistrica, dne 23. marca 1935.

Zalujoče rodbine

Rottner, Robič

Modni kamdarni
športni ševilji
za 11 ne obične
velikosti - navedene cene
R. MIHLAUC
"Pri Skotu"
Ljubljana
Lingerjeva ul. - Pred školjo 3

Lepo blago za zavese
po 4 Din
dobite v Trpinovem bazarju,
Maribor, Vetrinjska ulica 15

1908—1935

BURGIT

je stari prijatelj Vaših nog
BOLEČINE, katere Vam pov-
zročajo kurja očesa in trda
koža na podplatih, Vam radi-
kalno odstrani brez bolečin le
BURGIT

Zahtevajte v lekarni, droge-
riji in parfumeriji le
BURGIT

Cena Din 4,-, 7,-, za podplate
Din 5,-.

Golša,
nabrekel vrat

je obolenje ščitne žleze, ki se mora pravo-
časno zdraviti, ker se sicer delovanje tega
važnega organa v svoji funkciji kot zaščita
proti strupom vse preveč preprečuje, zaradi
česar lahko nastopijo neprijetni, a čisto tudi
nevarni pojavi.

Zdravniška znanost je dognala, da so soli, ki
vsebujejo jod, pri raznih oblikah golše iz-
redno učinkovite. Številni bolniki so ugotovili
z uporabo našega zelo preprostega

domačega zdravljenja s pitjem
migel in povsem neškodljiv vpliv na bolezen.
Vakdo, ki je bolan na golši, ima nabrekel
vrat, otečeno žlezo, naj zahteva našo knjižico,
ki jo vsakomur

popolnoma brezplačno
poslujemo. Zadostuje dopisnica. Pošto zbiralno
mesto:

GEORG FULGNER, Berlin-Neukölln.
Ringbahnstrasse 24, Abt. P. 110.

V toplih dneh

Maja

NANULE

nosi najraje ves ženski svet zapada ter v vseh prilikah
Mehanična tvornica opank in obutve Petar M. Dumitrov, Pančevo.

Najnižje cene!

Velika izbira!

RADI PRESELITVE

smo vsemu manufakturnemu blagu globoko znižali cene in prodajamo:

Creppe de Chine	Din 22,-	Volneno od	Din 14,-
Creppe Satin čista svila	< 40,-	Volneno rips 130 cm	< 60,-
Creppe Georgette čista svila	< 40,-	Eponge	< 15,-
Frotir za obleke	< 18,-	Batist za perilo	< 9,-
Touring za srajce	< 12,-	Gradi za madrace	< 19,-
Creppe za obleke	< 9,-	Zavese 3 delne	< 95,-

Lastni izdelki belega blaga:

Kontenina	Din 5,-	Kontenina za rjuhe 156 cm	Din 13,-
Sifon 70 cm	< 6,-	Belo za rjuhe	< 17,-
Sifon 1a	< 9,-	Za kapne 180 cm	< 24-50

NARODNI MAGACIN

SPLOŠNA TEKSTILNA D. D.

Ljubljana, Mesni trg 17

Zapustil nas je predobri oče

Božidar Bežek

dvorni svetnik v pokoju

v petek, dne 22. marca 1935 ob 17

Pogreb bo dne 24. marca ob dveh popoldne
iz hiše žalosti Trdinova ulica 2/II na poko-
pališče k Sv. Križu

V Ljubljani, dne 23. marca 1935

Žalujoči otroci

Zahvala

Ob bridki izgubi naše ljubljene
mamice, gospe

Ane Rode

smo bili iznenadeni nad tolikimi iz-
razi sočutja. Zato se tem potom
iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste
na katerikoli način izrazili vaše ču-
stvo z nami. Posebno se zahvaljuje-
mo preč. g. opatu za duhovno vod-
stvo pogreba, vsem cenj. darovalcem
krasnega pomladnega cvetja, kakor
tudi za tako mnogobrojno spremstvo
blage pokojnice na zadnji poti. Vsem
in vsakemu posamezniku iskrena
hvala.

Celje, dne 22. marca 1935.

Žalujoči ostali

I. DELAVSKO KONZUMNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

je najcenejši nabavni vir. Kdor hoče dobro
sebi in drugim, postane član in odjemalec.

Primož Trubar

Čeprav škof Peter Bonomo ni popolno odobral Eraz-
movih nazorov, vendar ni svojih učencev utrjeval v strogo
cerkvenem duhu. Trubar sam pravi, da je Bonomo na svojem
dvoru razlagal dijakom poleg rimskega pesnika Vergilija tudi
spise Erazma Rotterdamskega in še kakega drugega prosvet-
ljenca takratne dobe, torej slovstvena dela mož, ki so bili bolj
ali manj naklonjeni verski novotariji. Tukaj moramo torej
iskati prve vzroke, ki so Trubarju že v mladih letih določili
smer za njegovo poznejše delovanje.

Po dovršenem učenju je škof Peter Bonomo leta 1530.
Trubarja posvetil v mašnika, čeprav je bil star šele 22 let.
Primož je postal slovenski pridigar v Trstu. Ker tržaška oko-
lica takrat še ni imela lastnih župnij, je slovensko ljudstvo
zahajalo v Trst k božji službi. Najraje je obiskovala minorit-
sko (franciškansko) cerkev, v kateri so imeli svetni duhovniki
slovenske pridige. Tukaj je razvijal svoj govorniški talent Tru-
bar, ki ni bil samo izvrsten pevec, temveč tudi izvrsten go-
vornik.

Sicer pa ni stal na tistem višku znanosti, kakor je obetala
njegova nadarjenost v dijaških letih. Prehitro se je vrgel na
agitacijo in zato ni imel časa za obiskovanje višjih šol. Če bi
si bil prisvojil temeljito bogoslovno znanje, bi morebiti ne sle-
del Lutru in njegovim pristašem. Vešč je bil slovenskemu,
hrvatskemu, italijanskemu in nemškemu jeziku. Le latinščina
mu je delala težave, kar tudi sam omenja. Splošno ni bila nje-
gova izobrazba večja, kakor drugih nižjih duhovnikov v
takratni dobi. Brezpogojno pa priznamo velike zasluge, ki si
jih je pridobil kot orač ledine na našem slovstvenem polju.
O njih bomo govorili pozneje.

CETRTO POGLAVJE.

Trubar župnik v Loki pri Zidanem mostu.

Ni znano, kakšen vzrok je imel škof Peter Bonomo, da
je Trubarju kmalu po novi maši dovolil odhod iz Trsta na

podeljeno mu župnijo Loko pri Zidanem mostu. Morebiti je
Trubar sam želel iz Trsta na kmete. Slovenci Trsta in okolice
so ga zelo pogrešali, češ, da ne bodo dobili več takega go-
vornika.

Vprašati zna kdo, kakšno pravico je imel tržaški škof
Bonomo, da je nastavljal duhovnike ob kranjsko-štajerski meji?
To pravico so dobili tržaški škofje še v 15. stoletju. Cesar
Friderik III. jim je leta 1480. podelil veliko župnijo Laški trg
z vsemi podrejenimi duhovnjaki. Med temi je bila tudi Loka
pri Zidanem mostu.

Mladi Trubar je prišel tja leta 1531. Navajen mestnega
življenja ni bil posebno zadovoljen v tem kraju, zato ni bival
vedno tukaj. Ker so bili cerkveni dohodki zelo skromni, si je
pridobil še kaplanijo svetega Maksimilijana v Celju ter si ž
njo izboljšal gnotno stališče. V letih ko je bil župnik v Loki,
ga najdemo tudi v drugih krajih. Enkrat v Celju, drugič v
Laškem trgu, potem v Trstu in Ljubljani. Ta nestalnost je iz-
hajala iz njegovega nemirnega značaja. Točno se je zgodilo,
kar je škocijanski župnik Jernej Krek njegovemu očetu po-
vedal še takrat, ko je oče malega Trubarja peljal na Reko v
šolo. »Mirni ljudje« — tako je rekel očetu — »so dostikrat
bolj uporabni kakor živahni in zelo nadarjeni.«

Primož je obiskal semintja tudi svojo rojstno vas Rašico.
Zdaj, ko je dobil župnijo Loko, je svojim domačim rad gnotno
pomagal. Zal, da ni imel ob tem času več očeta, da bi mu bil
vsaj nekoliko povrnil, kar je oče v dijaških letih žrtvoval za
njega. Toda oče je že počival v grobu. Umrl je ob času
kmetске vstaje leta 1525. nasilne smrti. Uporni kmetje so ga
obesili na drevo. Zgodovina nam pa ne pové, iz kakšnega
vzroka so kmetje to storili. Mogoče ni držal popolno z njimi,
temveč je bil kot bližnji sosed turjaških gospodov kolikor to-
liko na njih strani.

Kadar je bil doma, je Primož vselej obiskoval grad Turjak.
Grajško družino je dobro poznal iz svoje deške dobe. V pre-
teklih letih se je seveda veliko spremenilo. Vendar sta bila
stari grof Trojan Auersperg in njegova soproga Ana takrat
še krepkega zdravja. Čeprav sta bivala po potresu, ki je raz-

rušil leta 1511. grad Turjak, dolgo časa na Dunaju, se vendar
nista navzela novoverstva. Sele njun sin Herbert je prinesel z
Nemškega Lutrovo vero, kateri je bil zvest pristaš do svoje
smrti.

Ljudje v Loki pri Zidanem mostu so imeli Trubarja v za-
četku prav radi. Pozneje pa je postalo hudo nesoglasje med
njimi in med župnikom. Župljani so videli, da nima njih dušni
pastir nobenega pravega veselja v svojem poklicu.

Stvar se je še bolj poostrila, ko sta prišla nekega dne
farna ključarja v župnišče in povedala gospodu Primožu, da
mislijo župljani sezidati na Poljani novo cerkev v čast sv. Bo-
štijanu in Roku.

»Kako to?« — ju je vprašal župnik. »Saj je dovolj cerkvá
v župniji. Imamo župnijsko cerkev sv. Helene, imamo podruž-
nico svetega Duha na Celovniku, imamo Kolomanovo v Lo-
kavcu. Koliko pa jih hočete še več?«

»Saj ste slišali, gospod župnik« — je rekel prvi ključar —
kako hudo je razsajala kuga leta 1529. po naši deželi. Vi ste
bili takrat še v Trstu in ste morebiti tudi sami poskusili to
strašno šibo božjo. Iz okužene hiše ni smel nobeden stopiti
čez prag; na vežnih vratih pa je bil narejen z apnom križ v
znamenje, da ne sme nihče iti v tisto hišo. Stanovanja so pre-
kajali z brinjem in po dvoriščih so kurili grmade. Bogati ljudje
so pobegnili iz mest in se zaprli v svoje gradove. Če se je
bližal gradu berač, so streljali nanj, da so ga odpodili.«

»Zdaj pa zopet slišimo, da kuga ni več daleč« — je dostav-
il drugi ključar. »Neka ženska je pravila, da se ji prikazuje
sveti Boštijan in sveti Rok in ji ukazujeta, naj njima v čast
sezidamo cerkev. Če je ne bomo sezidali, pride kuga nad ljudi
in živino.«

Do tukaj je gospod Primož mirno poslušal. Ko pa je klju-
čar začel pripovedovati o ženski, ki ima prikazni, se je nena-
vadno razburil.

»Povejte to komu drugemu, ne meni« — je prekinil klju-
čarja. »Ne verjemite takim bajkam. Zenske so lažnjave. Imajo
mar pri svetnikih tako veljavo, da bi se kar po domače po-
govarjale z njimi?«

Da temeljito izpraznimo zalogo konfekcije, smo znižali cene za 50% — tako da prodajamo

damske plašče

že od 170 Din naprej

damske volnene in svilene obleke . . . od 120 Din
damske perilne obleke od 60 Din
otroške obleke, perilne od 25 Din
F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29

Objave

Izjava

Podpisani Ivan Zajc ob-
žalujem vse besede, ka-
tere sem govoril zoper g.
Leopolda Kovača, ker je to
neresnica. Ivan Zajc. (o)

Preklic

Preklicujem neresnične
besede, katere sem izre-
kel zoper gospodično Til-
ko Klemenčič. — Alojzij
Zakelj. (o)

Posestva

Droben oglas v »Slovenca«
posestvo iz hitro prodaj
če že ne v gotovim denarjem
pač kupca ti s knjižico da

Hiša v Spodnji Šiški
z vrtom, malo trgovino,
priprava tudi za drugo
obrt - naproday. Interese-
nti pišite pod značko
»Hiša v Šiški« št. 3044 na
oglasni oddelček »Slov.«
v Ljubljani. (p)

Trgovska hiša
nova, v fari na Gorenj-
skem, brez konkurence -
ugodno naproday. Vpraša-
nja nasloviti pod značko
»Trgovska v fari« št.
3042 upravi »Slovenca«
v Ljubljani. (p)

Hiša z vrtom
in gospodarskim poslop-
jem, v bližini Domžal, za
gostilno in mesarilo po-
sebnost priporočljiva - se
ugodno prodaj. Pismene
ponudbe poslati v upravo
»Slov.« v Ljubljani pod
šifro »Hiša Domžale« št.
3043. (p)

Zemljišče v Sp. Šiški
ca. 15.000 m² ugodno na-
proday; vodovod, elektri-
ka v bližini. — V posest
pridejo tudi knjižice gost-
ne hranilnice. — Vprašati
pri: Misklec, Ljubljana VII -
Medvedova 38, telefon
35-75. (p)

Parcela 612 m²
tik tramvajske proge, se-
verno od remize, napro-
day za 17.500 Din. Poizve
se v gostilni Kavčič (p)

Enonadstropna vila
v švicarskem slogu, z
vrtom in njivami, v naj-
lepsi legi, vsled smrtnega
slučaja naproday. — Junk,
Rajhenburg ob Savi. (p)

Kmečko posestvo
(hiša, gospodarsko poslop-
je in 13 zemljiških parcel)
v ravnini blizu Mengša se
odda v najem, oz. prodaj.
Ponudbe sprejema Hra-
nilnica in posojilnica v
Kamniku, r. z. z. n. z., do
1. aprila 1935. (p)

Posestva, hiše, vile
gostilne, graščine, mline,
prodaja ugodno Posredo-
valnica Maribor, Sloven-
ska ulica 26. (p)

Zemljišče
za dve stavbni parceli,
po 12 do 15 Din m², na-
proday v bližini postaje
Ježica. Ponudbe upravi
»Slov.« pod »Lepa lega«
3214. (p)

Več lepih parcel

v bližini trnovske cerkve
in Mirja ugodno napro-
day. Solčna lega. Poizve
se: Devinska ul. 5, Trno-
vo. (p)

Tristanovanjsko hišo
z velikim vrtom takoj po-
ceni prodaj. Slapničarje-
va 7, Vodmat. (p)

Lepo posestvo
v mestnem območju na
Beitnavski cesti v izmeri
ca. 2 ha, v najlepši legi
pod »Zelenim Pohorjem«
se ugodno prodaj. Poja-
snila na Beitnavski cesti 73
v Mariboru. (p)

Dve hiši
vrt in večje njivo, v sre-
dini trga — prodaj za
50.000 Din. Kozje št. 17. p

Hišo ali parcelo
na Mirju ali pred Sv. Kri-
štofom - kupim. Ponudbe
s cenami upravi »Slov.«
pod »Dom« št. 3252. (p)

Tristanovanjska hiša
lepa, naproday. Ponudbe
upravi »Slovenca« pod
»Tik Ljubljane« 3259. (p)

Za 150.000 Din
v gotovini, ostalo v knji-
žicah in hipoteki — se
prodaj gostilniško podjetje
mnogeto pod ceno, na naj-
prometnejši točki ljubljans-
ke okolice. Le resni intere-
senti naj se javijo v
upravi »Slov.« pod »Red-
ka prilika« št. 2673. (p)

Enonadstropna hiša
nova, v podeželskem me-
stu, priprava za vsake-
ga obrtnika - naproday.
Polovica kupne vrednosti
hrenalna knjižica Ljub-
ljanske kreditne banke,
ostalo gotovina. Ponudbe
upravi »Slov.« št. 3045. p

Lepo posestvo
v prijaznem trgu na Do-
lenjskem, obstoječe iz tri-
stanovanjske hiše, ob
glavni cesti, v kateri se je
prej nahajala dobro ido-
ča gostilna, ima krasno
gospodarsko poslopje in
hleve, dvorišče, vrt, njive,
travniki in gozd. Vse po-
sestvo je v najlepšem sta-
nju; cena 130.000 Din. —
Prodaj se radi preselitve.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 3233. (p)

Enodružinsko hišo
s 1100 m² vrta, 15 minut
od postaje in kopališča,
blizu Ljubljane, prodaj.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 3216. (p)

Njiva
uporabna tudi za stavbne
svrhe ob glavni cesti, od-
daljena četrte ure od me-
sta, naproday. — Naslov
v upravi Slovenca v Mari-
boru št. 1463. (p)

V Mojstrani
ali njeni bližnji okolici
iščen zemljišče (pašnjak ali
iščeno), ki bi bilo uporab-
ljivo za zidanje hiše. Po-
nudbe na: »Prilika 3078«.

Lepa stavbna parcela
blizu postaje Gorenja vas
— Retteče, naproday. — Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 3079. (p)

Parcele
v Linhartovi ulici ugodno
naproday. Naslov v upravi
»Slovenca« št. 3288. (p)

Nova hiša z gostilno,
trgovino in trafiko, ali
brez obrti, samo za hra-
nilne knjižice Mestne hra-
nilnice iz Radovljice. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 3080. (p)

Posestvo
v letov. kraju na Gorenj-
skem, lepa solčna lega,
naproday. Redi se 5 go-
ved in 5 prašičev. Pos-
lojpe v dobrem stanju.
Cena nizka. V spodnjih
krajih prodaj posestvo
čez 20 johov, deloma za-
rasčen bukov gozd. Cena
1000 Din za joh. Polovico
plačljivo v hranil. knji-
žicah. Pojasnila daje Jože
Zaplutnik, Veterino št. 4,
Križe na Gorenjskem. p

Lepo stavbno parcelo
prodaj ob Opekarski ce-
sti, 5 minut od prulske
sole. Naslov: Opekarska
cesta 41, Turk. (p)

Hišo
s pekarijo ali primerno
za pekarijo, kupim v oko-
lici Ljubljane. — Ponudbe
na upravo Slovenca pod
»Takoj« št. 3131. (p)

Enonadstropna vila
2 luksuz stanovanji, ko-
palnica, vrt in klet, na-
proday. Ponudbe na upr.
»Slovenca« pod »Lukus«
št. 3129. (p)

8 družinska stan. hiša
z velikim vrtom, na Prim-
skovem pri Kranju, zelo
ugodno naproday. Hiša je
nova in še 7 let davka
prosta. Naslov pove upr.
»Slov.« pod št. 3124. (p)

Nizke vrtnice
krasne barve, 10 kom-
dov 60 Din, visoke 1 ko-
mad 15 Din, orjaške ja-
gode 100 komadov 30 Din
— razpošila po povzetju
vrtarstvo Ivan Jemec -
Maribor. (p)

**DOSPELA JE NOVA
SVILA**
za NARODNE NOŠE
Naročite vzorce takoj
I. LENASI & GERKMAN
LJUBLJANA

Prima šport. suknjiče
po 98 Din, pumparice,
modne blače itd., kupite
zelo ugodno pri Preskerju,
Ljubljana, Sv. Petra ce-
sta 14. (p)

Sveža jajca
debelaa, zajamčena, 720
komadov 285 Din, 400
komadov 165 Din. Cvet-
lični zdravniki med 10 kg
148 Din, 30 kg 365 Din,
razpošila franko vsaka
postaja G. Drechsler -
Tuzla. (p)

Še nekaj stavb. parcel
lepih, v Kozelji (Gerbi-
čeva ulica) in na Linhar-
tovi ulici naproday. Po-
izve se: K. Jurman, op-
tik, Ljubljana. (p)

Zemljišče (parcelo)
ob tekoči vodi, v Ljub-
ljani ali okolici, kupim.
Ivan, Cesta v Rožno do-
lino 30. (p)

Hiša na Viču
dvostanovanjska, davka
prosta, velik sadni in ze-
lenjadni vrt, ugodno na-
proday. Vprašati: Ažman
Andrej, Vič 120, Tržaška
cesta. (p)

Kupim hišo
v Ljubljani, ki že ima ali
v kateri se z malimi stro-
ški lahko uredi štirisobno
stanovanje s pritliklinami.
Kupna cena do 200.000
dinarjev. Cenjene ponu-
dbe z navedbo prodajne
cene in plačilnih pogojev
blagovolite poslati upravi
»Slovenca« pod značko
»Hiša, Ljubljana 200« št.
2931. (p)

Parcele
v Linhartovi ulici ugodno
naproday. Naslov v upravi
»Slovenca« št. 3288. (p)

Takoj še poceni

kupite podhrbasko vilico
v Šiški. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 3283. (p)

Enodružinsko hišo
podkleteno, zraven cest-
ne železnice, prodaj za
66.000 Din. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 3269. (p)

Enostanovanjska hiša
z živinskimi hlevom in
drugim gospodarskim po-
slojem in k temu pri-
mernim zemljiščem — v
predmestju Ljubljane —
se vsled selitve ugodno
prodaj ali da v najem. Po-
nudbe poslati upr. »Sl.«
pod »Ugodna prilika« št.
3267. (p)

Tristanovanjsko hišo
v surovem stanju, in ve-
liko delavnico z vrtom,
poleg postaje — prodaj.
D. M. v Polju 111. (p)

Prodajmo

Ce avto svoj stari uroday
a? motorja bi znebiti se rad
brž kupca ti mnogo prižene
Slovenec najmanj inserat

Dolomitni pesek
za posipanje vrtov, dvo-
rišč, balin - in tenis pro-
storov ter za napravo
raznih ometov - dobavlja
najsolidnejše Kat. Vodnik,
Podutik 25, p. Ljubljana
VII. — Naročila sprejema
tudi »Jeklo«, Ljubljana,
Stari trg 11. Tel. 28-45. (p)

Nizke vrtnice
krasne barve, 10 kom-
dov 60 Din, visoke 1 ko-
mad 15 Din, orjaške ja-
gode 100 komadov 30 Din
— razpošila po povzetju
vrtarstvo Ivan Jemec -
Maribor. (p)

**DOSPELA JE NOVA
SVILA**
za NARODNE NOŠE
Naročite vzorce takoj
I. LENASI & GERKMAN
LJUBLJANA

Prima šport. suknjiče
po 98 Din, pumparice,
modne blače itd., kupite
zelo ugodno pri Preskerju,
Ljubljana, Sv. Petra ce-
sta 14. (p)

Sveža jajca
debelaa, zajamčena, 720
komadov 285 Din, 400
komadov 165 Din. Cvet-
lični zdravniki med 10 kg
148 Din, 30 kg 365 Din,
razpošila franko vsaka
postaja G. Drechsler -
Tuzla. (p)

Še nekaj stavb. parcel
lepih, v Kozelji (Gerbi-
čeva ulica) in na Linhar-
tovi ulici naproday. Po-
izve se: K. Jurman, op-
tik, Ljubljana. (p)

Zemljišče (parcelo)
ob tekoči vodi, v Ljub-
ljani ali okolici, kupim.
Ivan, Cesta v Rožno do-
lino 30. (p)

Hiša na Viču
dvostanovanjska, davka
prosta, velik sadni in ze-
lenjadni vrt, ugodno na-
proday. Vprašati: Ažman
Andrej, Vič 120, Tržaška
cesta. (p)

Kupim hišo
v Ljubljani, ki že ima ali
v kateri se z malimi stro-
ški lahko uredi štirisobno
stanovanje s pritliklinami.
Kupna cena do 200.000
dinarjev. Cenjene ponu-
dbe z navedbo prodajne
cene in plačilnih pogojev
blagovolite poslati upravi
»Slovenca« pod značko
»Hiša, Ljubljana 200« št.
2931. (p)

Parcele
v Linhartovi ulici ugodno
naproday. Naslov v upravi
»Slovenca« št. 3288. (p)

Umetna gnojila
vseh vrst ter
semena kupite po
ugodnih cenah pri
GOSPODARSKI ZVEZI
v Ljubljani, Tyrševa c. 29

Vina
lastnega pridelka, sorti-
rana, muškati, renski riz-
ling, beli burgundec, syl-
vanec, letnikov 1932, 1934
naproday večje količine.
Isčem zastopnika proti
proviziji. — Freudenreich,
lastnik vinogr. »Gorcas«,
p. Podlehnik pri Ptuj.

**CITAJTE IN ŠIRITE
»SLOVENCA«**

Kotel na paro

dobro ohranjen, znamke
»Alfa«, s 4 Atm. - se po
zelo ugodni ceni prodaj.
Prodaj tudi sirni kotel
na paro in Gärberjev
aparati za preskušnje mle-
ka, ter druge stvari. —
Zglasiti se je pri Ljudski
hranilnici in posojilnici pri
Sv. Lovrencu na Drav.
polju. (p)

Tri sejače (cilindre)
v prav dobrem stanju -
poceni prodaj. Vprašati
pri Francu Smode, vahn-
ni mlin, Breg pri Ptuj. (p)

Slamnike
najnovejše modele, kupi-
te najcenejše pri Lauren-
čič Zofi, Mestni trg 7.
Preoblikovanje zelo po-
ceni. (p)

Prodaj
tri omare za obleko ter
umivalnik. Weissbacher,
Tyrševa cesta 66. (p)

Manufakturo

nudi ugodno
(država-m uradnikom tudi
na obroke

Oblatnica za Slovenijo

Ljubljana, Tyrševa 29
(Hiša Gospodar. zveze)

V račun vzamem tudi hra-
nilne knjižice Zadržne
zveze.

Razne stroje:
Nafita-motor, 13 HP, sta-
bilen. Bencin-motor, 3-4
HP, stabilen. Elektr. vr-
tialnik za železo isto-
smerni tok. Spojko (Rei-
bungskupplung) za večjo
jakost. Jermentico 2 m iz
uvitega lesa, večja jakost.
Rezervoar iz pločevine po
2500 l. 2 kom. Jeklenka za
kisik in disous. Autogen-
ski gorilci za kisik-disous.
Železne cevi 8-10 cm -
prodaj elektroteh. podjetje
Oblak Gabrijel, Logatec.

Elektrosteve:
istosmerni tok, 220 voltov
in 440 voltov — prodaj
elektrotehnično podjetje
Gabrijel Oblak, Logatec.

Elektromotorje
istosmerni tok, rabljene,
prodaj elektroteh. pod-
jetje Oblak G., Logatec.

Za vzdavo
podstrešnih
stanovanj
vmesnih sten,
za ognjevarno oblo-
ženje lesenih sten
in za
toplotne izolacije
uporabite najbolje

VINA
za vse prilike naročite pri
Centralni vinarni
v Ljubljani.

Prostov. javna dražba
majhnega posvetja v vasi
Podgori pri Modru, obci-
ni Dol pri Ljubljani, se
vrši 7. aprila ob 3 pop.
Izključna cena 35.000 Din.
Kupci se vabijo na ogled.

Otroški voziček
dobro ohranjen, poceni
naproday. Požgal, Ljubljana,
Zolgerjeva 4 (zraven
Stadiona). (p)

Sveže najfinije norveško
ribje olje
iz lekarne
dr. G. Piccolija v Ljubljani
se priporoča sledim in
slabotnim osebam.

Prisna stara avba
poceni naproday. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 3290. (p)

Razne opeke
večja množina, bo na jav-
ni dražbi dne 27. III. 1935
ob pol 9 naproday. Pod-
boršt pri Ježici. (p)

Čevljarji!
Cilindrica in levoročni
stroj — poceni naproday.
Breznik, Križevniška 7/III

Vrtno prst
prodaj. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 3251. (p)

Naznanjamo

da bomo od 23. marca do Velike noči

odprodali ca 2000 parov
damskih, moških in otroških prvovrstnih čevljev

po ca **20% do 30% znižanih cenah**

Izrabite to ugodno priliko in posetite nas čimpreje,
dokler je zaloga in izbira velika. — Naši izdelki so
priznani prvovrstne kakovosti.

»JARA« - Sv. Petra c. 20
Ljubljana

Prodaj

dve čisti postelji, mize,
stolice, pisalno mizo in
omaro proti zamenjavi za
drva. Poljanski nasip 12,
II. nadst., vrata 12. (p)

Motorno kolo

s priklopcem, »Harley Da-
widson« 1200 ccm, skoraj
nov, malo vožen, poceni
naproday. — Poizve se:
Cerne Oskar, trgovec —
Sv. Petra cesta 35. (p)

Foto-aparat

6x9, prvovrsten, in sport-
no kolo, skoraj novo, po-
ceni prodaj. Dobovšek,
Függerjeva 7. (p)

Seno

6000 kg govejega, sladke-
ga, 7000 konjskega slad-
kega, naproday 1 postajo
od Ljubljane. Dostavim
tudi na dom. Naslov v
upravi »Slov.« št. 3253. (p)

Prodaj

dve čisti postelji, mize,
stolice, pisalno mizo in
omaro proti zamenjavi za
drva. Poljanski nasip 12,
II. nadst., vrata 12. (p)

Prodaj

dve čisti postelji, mize,
stolice, pisalno mizo in
omaro proti zamenjavi za
drva. Poljanski nasip 12,
II. nadst., vrata 12. (p)

Prodaj

dve čisti postelji, mize,
stolice, pisalno mizo in
omaro proti zamenjavi za
drva. Poljanski nasip 12,
II. nadst., vrata 12. (p)

Prodaj

dve čisti postelji, mize,
stolice, pisalno mizo in
omaro proti zamenjavi za
drva. Poljanski nasip 12,
II. nadst., vrata 12. (p)

Prodaj

dve čisti postelji, mize,
stolice, pisalno mizo in
omaro proti zamenjavi za
drva. Poljanski nasip 12,
II. nadst., vrata 12. (p)

Prodaj

dve čisti postelji, mize,
stolice, pisalno mizo in
omaro proti zamenjavi za
drva. Poljanski nasip 12,
II. nadst., vrata 12. (p)

Prodaj

dve čisti postelji, mize,
stolice, pisalno mizo in
omaro proti zamenjavi za
drva. Poljanski nasip 12,
II. nadst., vrata 12. (p)

Prodaj

dve čisti postelji, mize,
stolice, pisalno mizo in
omaro proti zamenjavi za
drva. Poljanski nasip 12,
II. nadst., vrata 12. (p)

Prodaj

dve čisti postelji, mize,
stolice, pisalno mizo in
omaro proti zamenjavi za
drva. Poljanski nasip 12,
II. nadst., vrata 12. (p)

Prodaj

dve čisti postelji, mize,
stolice, pisalno mizo in
omaro proti zamenjavi za
drva. Poljanski nasip 12,
II. nadst., vrata 12. (p)

Prodaj

dve čisti postelji, mize,
stolice, pisalno mizo in
omaro proti zamenjavi za
drva. Poljanski nasip 12,
II. nadst., vrata 12. (p)

Prodaj

dve čisti postelji, mize,
stolice, pisalno mizo in
omaro proti zamenjavi za
drva. Poljanski nasip 12,
II. nadst., vrata 12. (p)

Prodaj

Natečaj

za osnutek lepaka za letošnji »Mariborski teden«.

Uprava »Mariborskega tedna« razpisuje natečaj za osnutek lepaka za letošnji »Mariborski teden«, ki bo trajal od 3. do 11. avgusta 1935.

Osnutki morajo biti predloženi v naravni velikosti, t. j. 63 × 95 in v barvah, prikladnih za tisk (največ 7 barv). Napis na lepaku naj se glasi: »Mariborski teden 3. do 11. avgusta 1935«, »Velika gospodarska in kulturna revija«, z opombo spodaj: 50% popusta na železnice od 1. do 15. VIII. 1935.

Črke besedila morajo biti dobro čitljive. Vsak konkurent se lahko udeleži natečaja s poljubnim številom osnutkov. Razpisane so sledeče nagrade:

- I. nagrada 1000 Din
- II. nagrada 500 Din
- III. nagrada 250 Din
- IV. nagrada 250 Din

Natečajniki morajo poslati z geslom opremljene osnutke do 28. aprila t. l. opoldne Upravi »Mariborskega tedna«, Maribor, Aleksandrova cesta št. 35. Istočasno morajo poslati točen naslov v zapечатeni kuverti, na kateri je navedeno geslo osnutka.

Razsodišče tvorijo: Gg. dr. Franjo Lipold, predsednik M. T. in predsednik mesta Maribora, Henrik Saboty, industrijalec, Maribor, ing. arh. Joža Jelenec, Maribor, Josip L. Loos, ravnatelj Putnika, ing. arh. Saša Dev, Maribor.

Vsi nagrajeni osnutki preidejo v last »Mariborskega tedna«; osnutek, ocenjen s prvo nagrado bo izvršen. Nenagrajene in neodkupljene osnutke lahko dvignejo natečajniki med 10. in 15. majem 1935, sicer zapadejo v last »Mariborskega tedna«. Vsi osnutki bodo razstavljeni tudi širšemu občinstvu.

Maribor, dne 15. marca 1935.

NESPAMETNA

— ure in ure urejuje lase, nos pa se ji sveti

Ona tako skrbi za svojo zunanost ter ure in ure urejuje svoje lase, da bi bila pravilno počesana. Najdražje pudre kupuje, njen nos pa je vendar blesteč. Pri najmanjšem potenju zaradi plesanja ji je polt takoj pokvarjena. Puder ne ostane na licu in ie njena koža videti mastna. Ko bi le vedela, kakšna je razlika, če se pudru primeša malo »metanove penel« Smetanova pena je sedaj zmešana z najfinejšim na zraku posušenim pudrom Tokalon (patentirano proizvodnjo). To povzroča, da se puder na lice pripoji in da ostane na njem v kljub vetru, dežju ali potenju pri plesu v toplih prostorih. Puder Tokalon odstranjuje tudi najmanjši blesk in mastni videz kože, pri tem pa kožo ne suši, kakor navadni pudri. Puder Tokalon olepšava Vašo kožo ter jo napravi mehko in baržunasto, pri tem pa ostane na licu ves dan.

Pilse za volane v različnih gubah
Specielni entel pajčolanov rut, šalov, oblek
fini entel vložkov in čipk
Specielni azur za žepne robce
Azurirante prtov, volan i. t. d.
Predstikan e ženskih ročnih del — lepi vzorci, čist tisk
Vezenje monogramov, zaves, perila z najfinejšo in najrpežnejšo prejo.
Žepni robci komad Din 2—, Din 3—, Din 350, Din 5— in Din 6—

Za naše kvaliteto delo nizke cene in hitro postrežbo se Vam izplača pot k

Matek & Mikeš, Ljubljana
samo poleg hotela Strukelj

Šivalni stroji od Din 1600 naprej.
Otroški vozički od Din 200 naprej.
Dvokolesa 950 naprej. — »SACHS«
naprej pr.
mo. orj. od Din 5000
»TRIBUNA« F Batjel, Ljubljana, Karlovska c. 4.
Ceniki franko

Zakup restavracije

Uprava ljubljanskega velesejma odda v zakup

veliko velesejmsko restavracijo

kavarno, dancing in plesišče za več sezij. — Restavracija je opremljena s kuhinjskimi prostori.

Vsa pojasnila daje uprava. — Pismene ponudbe do 10. aprila 1935.

Valjčni mlin in žaga

v Radohovi vasi s kompletnimi strojnimi napravami ter

kmečko posestvo s hišo in gospodarskim poslopjem

in večje število

različnih zemljiških in gozdnih parcel

nahajajočih se v Radohovi vasi, Subračah in Temenici, se bo prodajalo na sodni dražbi dne 18. aprila 1935 ob 9. uri zjutraj pri Sreskem sodišču v Višnji gori, soba št. 3.

Dražbeni pogoji so na vpogled pri Sreskem sodišču v Višnji gori in v pisarni g. dr. Albina Smoleta, Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 5, kateri daje reflektantom tudi vsa potrebna pojasnila.

M. DRENIK

Ljubljana, Kongresni trg 7

Največja zaloga ročnih del in materiala. Rizbe za avbe in zavijačke ter vse pripadajoče: zlate nití, luskinice, zrnca i. t. d. Zlati in rožasti trakovi ter čipke vseh vrst. Pasovi, stare in nove avbe, zavijačke in rute vedno v zalogi.

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je naš srčno ljubljani soprog, predobri oče, stari oče itd., gospod

BLAŽ PAPEŽ

nadpaznik bivše prisilne delavnice v pokoju

dne 22. marca 1935 po kratki, mučni bolezni, v 82. letu starosti, previden s tolažili za umirajoče, mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb preblagega pokojnika bo v nedeljo 24. marca ob petih popoldne iz hiše žalosti Dobrava pri Skocijanu na Dolenjskem na tamošnje pokopališče.

Ljubljana - Dobrava pri Skocijanu, 24. marca 1935.

Zalujoče rodbine

Papež, Novak, Česnik in ostalo sorodstvo.

Hmeljarsko društvo za Dravsko banovino s sedežem v Žalcu

javlja, da je danes umrl njegov dolgoletni, odlični predsednik, gospod

Franc Roblek

veleposestnik, bivši državni poslanec i. t. d., i. t. d.

Čast njegovemu spominu!

Pogreb bo v nedeljo, dne 24. marca ob pol petih pop.

Zalec, dne 22. marca 1935

Predsedstvo

ZAHVALA. Ob nenadomestljivi izgubi, ki naju je zadela s smrtjo najinega ljubljeneega sina

JOŽETA MEDVEŠČKA

sva bila deležna toliko dokazov iskrenega sočutja, da je nama nemogoče se vsakemu posebej zahvaliti. Zato se tem potom prav toplo zahvaljujema vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so prihiteli od blizu in daleč in nam prinesli utehe v prebriski uri. Predvsem se zahvaljujema preč. duhovščini, posebno pa gg. p. dr. A. Tomincu, p. Krizologu, katehetu Tometu, prof. dr. Sorliju in Kopušarju. Prav posebno se zahvaljujema ministru soc. politike g. dr. Dragu Marušiču, nadalje dekanu jurid. fak. univ. prof. g. dr. Kreku in prodekanu jurid. fak. univ. prof. g. dr. Škerlju, gg. univ. prof. dr. Kušeu, dr. Spektor-skemu, Maklecovu, dr. Polcu, dr. Lapajnetu, dr. Ogrisu in dr. Korošču, univ. doc. dr. Tomšiču in dr. Furlanu, fak. sekr. Šketlju in ostalim uslužbencem univerze. Zahvaljujema se tudi gg. urednikoma dr. Ahčinu in dr. Bercetu ter g. prof. dr. Zontarju. Posebno zahvalo dolgujema rodbini jeseniškega župana g. Zabkarja, rodbini g. Boucuna in gdč. Francki Aleš za nepoplačljivo požrtvovalnost. Iskrena hvala govornikom gg. Duhu, Zabkarju, Kovaču in Klemenčiču za prelepe poslovilne govore, nadalje gg. pevcem za v srce segajoče žalostinke, viškemu »Ljudskemu odru« in fantovski kongregaciji za vso naklonjenost ter gg. akademikom za številno spremstvo. Prav toplo se zahvaljujema vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov in ostalemu občinstvu za tako častno udeležbo. Vsem Bog plačaj!

Glince, dne 24. marca 1935.

JOŽE in IVANKA MEDVEŠČEK.

Oskrbite si

za Vaše leposlovne, znanstvene in druge knjige primerne preproste ali fine

Poslužite se

za vezavo revij: Dom in Svet, Mladika, Ilustracija, Zena in Dom

trpežne vezave originalnih platnic

katere Vam nudi

Knjigoveznica Jugos'ovanske tiskarne

r. z. z. o. z.

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/II.

ZAHVALA

ZA IZKAZANO ISKRENO SOŽALJE OB PRILIKI NENADOMESTLJIVE IZGUBE NAŠEGA RAVNATELJA, GOSPODA

KAROLA KUBRICHTA

SE NAJTOPLEJE ZAHVALJUJEMO

TOVARNA STROJIL D. D., MAJŠPERG

ZAHVALA

ZA IZKAZANO ISKRENO SOŽALJE OB PRILIKI TEŽKE IZGUBE — SE VSEM NAJTOPLEJE ZAHVALJUJEMO

MICI KUBRICHT
RODBINA NOVAK